

Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 7 ta' Ġunju
(OR. en)

7711/24

Fajl Interistituzzjonali:
2024/0037 (NLE)
2024/0038 (NLE)

RECH 124
COTRA 24

ATTI LEGISLATIVI U STRUMENTI OĦRA

Suġġett: Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea, min-naħa waħda, u l-Kanada, min-naħa l-oħra,
dwar il-partecipazzjoni tal-Kanada fi programmi tal-Unjoni

FTEHIM
BEJN L-UNJONI EWROPEA, MIN-NAHA WAHDA,
U L-KANADA, MIN-NAHA L-OHRA,
DWAR IL-PARTEĊIPAZZJONI TAL-KANADA
FI PROGRAMMI TAL-UNJONI

L-Unjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem imsejha "l-Unjoni"),

min-naħa waħda,

u

l-Kanada,

min-naħa l-oħra,

minn hawn 'il quddiem imsejha b'mod kongunt "il-Partijiet",

FILWAQT LI JIXTIEQU jistabbilixxu qafas dejjiemi għall-kooperazzjoni bejn il-Partijiet b'kundizzjonijiet ċari għall-partecipazzjoni tal-Kanada fi programmi jew attivitajiet tal-Unjoni, kif ukoll mekkaniżmu li jiffacilita l-istabbiliment ta' din il-partecipazzjoni fi programmi jew f'attivitajiet individwali tal-Unjoni;

FILWAQT LI JQISU l-għanijiet, il-valuri u r-rabtiet b'saħħithom komuni tal-Partijiet, stabbiliti fil-passat permezz tal-Ftehim Ekonomiku u Kummerċjali Komprensiv (CETA) bejn il-Kanada, min-naħa waħda, u l-Unjoni Ewropea u l-Istati Membri tagħha, min-naħa l-oħra magħmul fi Brussell fit-30 ta' Ottubru 2016, il-Ftehim ta' Shubija Strategika bejn l-Unjoni Ewropea u l-Istati Membri tagħha, min-naħa waħda, u l-Kanada, min-naħa l-oħra, magħmul fi Brussell fit-30 ta' Ottubru 2016, u l-Ftehim għall-Kooperazzjoni Xjentifika u Teknoloġika bejn il-Komunità Ewropea u l-Kanada, magħmul f'Halifax fis-17 ta' Ġunju 1995, kif emendat, u filwaqt li tiġi rrikonoxxuta x-xewqa komuni tal-Partijiet li jkomplu jiżviluppaw, isahhu, jistimulaw u japprofondixxu r-relazzjonijiet u l-kooperazzjoni tagħhom fihom;

FILWAQT LI JAGHRFU l-importanza ewlenija tal-valuri u tal-prinċipji fundamentali kondiviżi li jirfdu l-kooperazzjoni internazzjonali bejn il-Partijiet fir-riċerka u l-innovazzjoni, bhall-etika u l-integrità fir-riċerka, l-ugwaljanza bejn il-ġeneri u l-opportunitajiet indaqs, u l-oġettiv kondiviż tal-Partijiet li jrawmu u li jiffaċilitaw il-kooperazzjoni bejn l-organizzazzjonijiet fil-qasam tar-riċerka u l-innovazzjoni, inklużi l-universitajiet, u l-iskambju tal-aħjar prattiki u karrieri attraenti fir-riċerka, jiffaċilitaw il-mobbiltà transfruntiera u transsettorjali tar-riċerkaturi, irawmu l-moviment liberu tal-ġarfien xjentifiku u l-innovazzjoni, jippromwovu r-rispett tal-libertà akkademika u l-libertà tar-riċerka xjentifika, u jappoġġaw l-edukazzjoni xjentifika u l-attivitajiet ta' komunikazzjoni;

FILWAQT LI JIRRIKONOXxu l-intenzjoni tal-Partijiet li jikkooperaw u li jikkontribwixxu b'mod reċiproku għall-attivitajiet ta' riċerka u innovazzjoni u l-missjonijiet tal-Unjoni li għandhom l-ghan li jappoġġaw u jsaħħu l-kapaċitajiet ta' riċerka sabiex jiffaċċjaw sfidi globali kif ukoll li japprofondixxu l-kompetittività industrijali rispettiva tagħhom, u, min-naħa l-oħra, li jiksibu impatt trasformattiv u sistemiku għas-soċjetajiet tagħhom b'appoġġ għall-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tan-Nazzjonijiet Uniti (NU), li huma ta' benefiċċju għaž-żewġ Partijiet;

FILWAQT LI JQISU l-isforzi tal-Unjoni biex tmexxi r-rispons għal sfidi globali billi tingħaqad mas-shab internazzjonali tagħha biex tindirizzahom f'konformità mal-pjan ta' azzjoni għan-nies, għall-pjaneta u għall-prosperità fir-risoluzzjoni tan-NU tal-25 ta' Settembru 2015 bit-titolu "Nittrasformaw id-Dinja Tagħna: l-Aġenda 2030 għall-Iżvilupp Sostenibbli", u filwaqt li jiġi rrikonoxxut li r-riċerka u l-innovazzjoni huma għodod ewlenin u essenzjali għat-tkabbir sostenibbli xprunat mill-innovazzjoni, għall-kompetittività ekonomika u għall-attraenza;

BILLI l-Kanada u l-Unjoni huma shab strateġiċi u jagħżlu li jaħdmu f'kollaborazzjoni fl-oqsma tax-xjenza, tar-riċerka u tal-innovazzjoni, b'rispett reċiproku għall-impenn profond ta' xulxin għall-eċċellenza fir-riċerka, u jsibu modi innovattivi biex jindirizzaw l-isfidi globali;

FILWAQT LI JIRRIKONOXxu l-intenzjoni tal-Partijiet li jiżviluppaw qafas li jsaħħaħ l-attivitajiet ta' kooperazzjoni filwaqt li jirrispettaw ukoll l-approċċ domestiku ta' xulxin għall-iżvilupp u l-monitoraġġ ta' programmi jew attivitajiet ta' riċerka u innovazzjoni, kif ukoll li jwettqu rieżamijiet, awditi u investigazzjonijiet f'konformità mal-prinċipji tal-proporzjonalità, tal-*bona fide* u tan-nondiskriminazzjoni;

BILLI l-programm Orizzont Ewropa tal-Unjoni il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni (2021-2027) (minn hawn 'il quddiem imsejjah "il-Programm Orizzont Ewropa") ġie stabbilit mir-Regolament (UE) 2021/695 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹;

FILWAQT LI JIRRIKONOXxu l-prinċipji ġenerali kif stabbiliti fir-Regolament (UE) 2021/695;

FILWAQT LI JENFASIZZAW ir-rwol tas-Shubijiet Ewropej previsti fil-Programm Orizzont Ewropa fl-indirizzar ta' wħud mill-aktar sfidi urgenti tal-Ewropa permezz ta' inizzjattivi miftiehma ta' riċerka u innovazzjoni li jikkontribwixxu b'mod sinifikanti għal dawk il-prijoritajiet tal-Unjoni fil-qasam tar-riċerka u l-innovazzjoni li jirrikjedu vizjoni ta' massa kritika u fit-tul, u filwaqt li jenfasizzaw l-importanza tal-involvement ta' pajjiżi assoċjati f'dawk is-Shubijiet;

FILWAQT LI JIRRIKONOXxu li l-parteeipazzjoni reċiproka fil-programmi ta' riċerka u innovazzjoni ta' xulxin għandha tipprovdi benefiċċji reċiproċi, filwaqt li jirrikonoxxu li kull Parti żżomm id-dritt tagħha li tillimita jew li tikkundizzjona l-parteeipazzjoni fil-programmi ta' riċerka u innovazzjoni tagħha, inkluż b'mod partikolari għal azzjonijiet relatati mal-assi strateġiċi, mal-interessi, mal-awtonomija jew mas-sigurtà tagħha,

QABLU FUQ DAN LI ĠEJ:

¹ Ir-Regolament (UE) 2021/695 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-28 ta' April 2021 li jistabbilixxi l-Orizzont Ewropa – il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni, li jistabbilixxi r-regoli tiegħu għall-parteeipazzjoni u d-disseminazzjoni, u li jħassar ir-Regolamenti (UE) Nru 1290/2013 u (UE) Nru 1291/2013 (ĠU UE L 170, 12.5.2021, p. 1).

ARTIKOLU 1

Suġġett

Dan il-Ftehim jistabbilixxi t-termini u l-kundizzjonijiet applikabbli għall-partecipazzjoni tal-Kanada fi kwalunkwe programm jew attività tal-Unjoni li hija koperta minn Protokoll għal dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan il-Ftehim, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) “att bażiku” tfisser:
 - (i) att legali ta' istituzzjoni tal-Unjoni waħda jew aktar, għajr rakkomandazzjoni jew opinjoni, li jistabbilixxi programm, li jipprovdi bażi legali għal azzjoni u għall-implimentazzjoni tan-nefqa korrispondenti mdahhla fil-baġit tal-Unjoni jew tal-garanzija baġitarja jew tal-assistenza finanzjarja appoġġata mill-baġit tal-Unjoni, inkluż kwalunkwe emenda u kwalunkwe att rilevanti ta' istituzzjoni tal-Unjoni li jissupplimentaw jew jimplimentaw dak l-att, għajr dawk li jadottaw programmi ta' hidma; jew
 - (ii) att legali ta' istituzzjoni tal-Unjoni waħda jew aktar, għajr rakkomandazzjoni jew opinjoni, li jistabbilixxi attività ffinanzjata mill-baġit tal-Unjoni għajr programmi, inkluż kwalunkwe emenda u kwalunkwe att rilevanti ta' istituzzjoni tal-Unjoni li jissupplimentaw jew li jimplimentaw dak l-att, għajr dawk li jadottaw programmi ta' hidma;

(2) “ftehim ta’ finanzjament” tfisser ftehimiet relatati ma’ programmi jew ma’ attivitajiet tal-Unjoni skont il-Protokolli ta’ dan il-Ftehim, li fihom tipparteċipa l-Kanada, li jimplimentaw fondi tal-Unjoni, bħal ftehimiet ta’ għotja, ftehimiet ta’ kontribuzzjoni, ftehimiet qafas ta’ shubija finanzjarja, ftehimiet ta’ finanzjament u ftehimiet ta’ garanzija;

(3) “regoli oħrajn li għandhom x’jaqsmu mal-implimentazzjoni tal-programm jew tal-attività tal-Unjoni” tfisser ir-regoli stabbiliti fir-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹ (“ir-Regolament Finanzjarju”) li japplikaw għall-baġit ġenerali tal-Unjoni, u fil-programm ta’ hidma jew fis-sejthiet jew fi proċeduri oħrajn ta’ għoti tal-Unjoni;

(4) “Proċedura ta’ għoti tal-Unjoni” tfisser proċedura għall-għoti ta’ finanzjament tal-Unjoni mnedija mill-Unjoni jew minn persuni jew minn entitajiet fdati bl-implimentazzjoni ta’ fondi tal-Unjoni;

(5) “Entità Kanadiża” tfisser kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridikali tirrisjedi jew li hija stabbilita fil-Kanada, jew li hija l-Gvern tal-Kanada jew il-gvern ta’ provinċja jew territorju Kanadiż, u li tipparteċipa fl-attivitajiet ta’ programm jew attività tal-Unjoni f’konformità mal-att bażiku;

(6) “Xjenza Miftuħa” tfisser approċċ għall-proċess xjentifiku bbażat fuq hidma kooperattiva, għodod u tixrid tal-għarfien, b’aċċess miftuħ għall-pubblikazzjonijiet xjentifiċi li jirriżultaw mir-riċerka ffinanzjata skont il-Programm Orizzont Ewropa. L-aċċess miftuħ huwa pprattikat b’rispett shiħ għall-privatezza, is-sigurtà, il-kunsiderazzjonijiet etiċi u l-protezzjoni xierqa tal-proprjeta intellettwali, f’konformità mal-prinċipju “kemm jista’ jkun miftuħ, magħluq kemm meħtieġ”. Il-ġestjoni tad-*data* tar-riċerka tiġi ttrattata f’konformità mal-prinċipji ta’ “traċċabbiltà”, “aċċessibbiltà”, “interoperabbiltà” u “riutilizzabbiltà” (il-“prinċipji FAIR”).

¹ Ir-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta’ Lulju 2018 dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Unjoni, li jemenda r-Regolamenti (UE) Nru 1296/2013, (UE) Nru 1301/2013, (UE) Nru 1303/2013, (UE) Nru 1304/2013, (UE) Nru 1309/2013, (UE) Nru 1316/2013, (UE) Nru 223/2014, (UE) Nru 283/2014, u d-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE u li jhassar ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 (ĠU L 193, 30.7.2018, p. 1).

ARTIKOLU 3

Stabbiliment tal-partecipazzjoni

1. Il-Kanada għandha tithalla tipparteċipa u tikkontribwixxi fi programmi jew f'attivitajiet tal-Unjoni, jew f'partijiet minnhom, li jkunu miftuħa għall-partecipazzjoni tal-Kanada f'konformità mal-atti bażiċi u kif koperti mill-Protokolli ta' dan il-Ftehim.
2. It-termini u l-kundizzjonijiet speċifiċi għall-partecipazzjoni tal-Kanada fi kwalunkwe programm jew attività partikolari tal-Unjoni għandhom jiġu stabbiliti f'wieħed jew aktar mill-Protokolli ta' dan il-Ftehim, li jistgħu jiġu adottati u emendati b'deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt f'konformità mal-Artikolu 16.
3. It-termini u l-kundizzjonijiet speċifiċi għall-partecipazzjoni tal-Kanada fil-Programm Orizzont Ewropa huma stabbiliti fil-Protokoll dwar l-Assoċjazzjoni tal-Kanada ma' Orizzont Ewropa – il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni (2021-2027) (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ “il-Protokoll dwar l-Assoċjazzjoni tal-Kanada ma' Orizzont Ewropa”).
4. Il-Protokolli ta' dan il-Ftehim għandhom:
 - (a) jidentifikaw il-programmi jew l-attivitajiet tal-Unjoni, jew partijiet minnhom, li fihom għandha tipparteċipa l-Kanada;
 - (b) jistabbilixxu d-durata tal-partecipazzjoni tal-Kanada, li għandha tirreferi għall-perjodu ta' zmien li matulu l-Kanada u l-entitajiet Kanadiżi jistgħu japplikaw għall-finanzjament tal-Unjoni jew jistgħu jiġu fdati bl-implimentazzjoni tal-fondi tal-Unjoni;

- (c) jistabbilixxu kundizzjonijiet speċifiċi għall-parteciġazzjoni tal-Kanada u tal-entitajiet Kanadiżi, inkluż modalitajiet speċifiċi għall-implimentazzjoni tal-kundizzjonijiet finanzjarji kif identifikati skont l-Artikoli 6 u 7 ta' dan il-Ftehim, u, meta applikabbli, modalitajiet speċifiċi għall-mekkaniżmu ta' korrezzjoni msemmi fl-Artikolu 8 ta' dan il-Ftehim, u kundizzjonijiet għall-parteciġazzjoni fi strutturi maħluqa għall-finijiet tal-implimentazzjoni ta' dawk il-programmi jew l-attivitajiet tal-Unjoni;
 - (d) meta applikabbli, jistabbilixxu l-ammont tal-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Kanada għal programm tal-Unjoni implimentat permezz ta' strument finanzjarju jew ta' garanzija baġitarja.
5. Il-kundizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 4(c) ta' dan l-Artikolu għandhom jikkonformaw ma' dan il-Ftehim u l-atti bażiċi u l-atti ta' istituzzjoni waħda jew aktar tal-Unjoni li jistabbilixxu dawk l-istrutturi.

ARTIKOLU 4

Konformità mar-regoli tal-programm jew tal-attività tal-Unjoni

1. Il-Kanada għandha tipparteċipa fil-programmi jew fl-attivitajiet tal-Unjoni, jew f'partijiet minnhom, koperti mill-Protokoll ta' dan il-Ftehim skont it-termini u l-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan il-Ftehim u l-Protokoll ta' dan il-Ftehim, fl-atti bażiċi u fir-regoli l-oħrajn li għandhom x'jaqsmu mal-implimentazzjoni tal-programm jew l-attività tal-Unjoni.
2. It-termini u l-kundizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandhom jinkludu:
 - (a) l-eligibbiltà tal-entitajiet Kanadiżi u kwalunkwe kundizzjoni oħra ta' eligibbiltà relatata mal-Kanada, b'mod partikolari mal-origini, mal-post ta' attività jew man-nazzjonalità; u
 - (b) t-termini u l-kundizzjonijiet applikabbli għas-sottomissjoni, għall-valutazzjoni u għall-għażla tal-applikazzjonijiet u għall-implimentazzjoni tal-azzjonijiet minn entitajiet Kanadiżi eligibbli.

3. It-termini u l-kundizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 2(b) ta' dan l-Artikolu għandhom ikunu ekwivalenti għal dawk applikabbli għall-entitajiet eligibbli tal-Istati Membri tal-Unjoni (minn hawn 'il quddiem imsejha "Stati Membri"), inkluż ir-rispett għall-miżuri restrittivi tal-Unjoni adottati skont it-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea jew it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, sakemm ma jkunx previst mod ieħor fit-termini u l-kundizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu.

ARTIKOLU 5

Parteċipazzjoni tal-Kanada fil-governanza tal-programmi jew l-attivitajiet tal-Unjoni.

1. Ir-rappreżentanti jew l-esperti tal-Kanada jew l-esperti mahtura mill-Kanada għandhom jithallew jiehdu sehem, bħala osservaturi, fil-kumitati, fil-laqgħat tal-gruppi ta' esperti jew f'laqgħat simili oħrajn li fihom ir-rappreżentanti jew l-esperti tal-Istati Membri tal-Unjoni (minn hawn 'il quddiem imsemmija "Stati Membri"), jew esperti mahtura mill-Istati Membri jiehdu sehem u li jassistu lill-Kummissjoni Ewropea fl-implimentazzjoni u fil-ġestjoni tal-programmi jew l-attivitajiet tal-Unjoni, jew ta' partijiet minnhom, li fihom il-Kanada tipparteċipa f'konformità mal-Artikolu 3 ta' dan il-Ftehim jew huma stabbiliti mill-Kummissjoni Ewropea fir-rigward tal-implimentazzjoni tal-liġi tal-Unjoni fir-rigward ta' dawk il-programmi jew l-attivitajiet tal-Unjoni, jew partijiet minnhom, sakemm dawk il-laqgħat ma jkunux jikkonċernaw punti rrizervati biss għall-Istati Membri jew b'rabta ma' programm jew attività tal-Unjoni, jew partijiet minnhom, li l-Kanada ma hijiex qiegħda tipparteċipa fihom. Ir-rappreżentanti jew l-esperti tal-Kanada, jew l-esperti mahtura mill-Kanada, ma għandhomx ikunu preżenti fil-hin tal-votazzjoni. Il-Kanada għandha tigi informata bir-riżultat tal-votazzjoni.

2. Meta l-esperti jew l-evalwaturi ma jinhatrux abbażi tan-nazzjonalità, in-nazzjonalità ma għandhiex tkun raġuni biex jiġu esklużi ċ-ċittadini Kanadiżi.

3. Sogġett għall-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, il-partekċipazzjoni tar-rappreżentanti Kanadiżi fil-laqgħat imsemmija fil-paragrafu 1, jew f'laqgħat oħrajn relatati mal-implimentazzjoni ta' programmi jew attivitajiet tal-Unjoni, għandha tkun irregolata mill-istess regoli u proċeduri bħal dawk applikabbli għar-rappreżentanti tal-Istati Membri fir-rigward tad-drittijiet tal-kelma, il-wasla ta' informazzjoni u dokumentazzjoni, sakemm ma tkunx tikkonċerna punti rrizervati biss għall-Istati Membri jew fir-rigward ta' programm jew attività tal-Unjoni, jew partijiet minnhom, li fihom il-Kanada ma tkunx qiegħda tipparteċipa. Il-Protokoll ta' dan il-Ftehim jistgħu jispeċifikaw modalitajiet ulterjuri għar-rimborż tal-kostijiet tal-ivvjagġar u tas-sussistenza.

4. Il-Protokoll ta' dan il-Ftehim jistgħu jispeċifikaw modalitajiet ulterjuri għall-partekċipazzjoni tal-esperti, kif ukoll għall-partekċipazzjoni tal-Kanada fil-bordijiet ta' tmexxija u fl-istrutturi maħluqa għall-finijiet tal-implimentazzjoni ta' programmi jew attivitajiet tal-Unjoni ddefiniti fil-Protokoll rilevanti.

ARTIKOLU 6

Kundizzjonijiet finanzjarji

1. Il-partekċipazzjoni tal-Kanada jew ta' entitajiet Kanadiżi fi programmi jew f'attivitajiet tal-Unjoni, jew f'partijiet minnhom, għandha tkun sogġetta għal kontribuzzjoni finanzjarja tal-Kanada għall-finanzjament korrispondenti skont il-baġit ġenerali tal-Unjoni (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-“baġit tal-Unjoni”).

2. Għal kull programm jew attività tal-Unjoni, jew partijiet minnhom, il-kontribuzzjoni finanzjarja msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandha tiegħu l-forma tas-somma ta':

- (a) kontribuzzjoni operazzjonali; u
- (b) tariffa tal-partekċipazzjoni.

3. Il-kontribuzzjoni finanzjarja għandha tiegħu l-forma ta' pagament annwali li jsir f'pagament wieħed jew aktar.
4. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 9 ta' dan l-Artikolu u għall-Artikolu 7, it-tariffa tal-parteciċipazzjoni għandha tkun 4 % tal-kontribuzzjoni operazzjonali annwali u ma għandhiex tkun soġġetta għal aġġustamenti retrospettivi. Mill-2028, il-livell tat-tariffa tal-parteciċipazzjoni jista' jiġi aġġustat mill-Kumitat Kongunt
5. Il-kontribuzzjoni operazzjonali għandha tkopri l-infiq operazzjonali u ta' appoġġ u tkun addizzjonali kemm f'appropriazzjonijiet ta' impenn kif ukoll f'appropriazzjonijiet ta' pagament għall-ammonti mdahhla fil-baġit tal-Unjoni adottat b'mod definitiv għal programmi jew attivitajiet tal-Unjoni, jew partijiet minnhom, miżjuda, meta xieraq, bi dħul assenjat estern li ma jirriżultax minn kontribuzzjonijiet finanzjarji għal programmi jew attivitajiet tal-Unjoni minn donaturi oħrajn koperti mill-Protokolli rilevanti ta' dan il-Ftehim.
6. Il-kontribuzzjoni operazzjonali għandha tkun ibbażata fuq kġavi ta' kontribuzzjoni ddefinita bħala l-proporzjon tal-prodott domestiku gross (PDG) tal-Kanada bil-prezzijiet tas-suq għall-PDG tal-Unjoni bil-prezzijiet tas-suq. Il-PDG bil-prezzijiet tas-suq li għandhom jiġu applikati għandhom jiġu ddeterminati mis-servizzi ddedikati tal-Kummissjoni Ewropea abbażi tal-aktar statistika reċenti disponibbli għall-kalkoli tal-baġit fis-sena ta' qabel is-sena li fiha huwa dovut il-pagament annwali. L-aġġustamenti għal din il-kġavi ta' kontribuzzjoni jistgħu jiġu stabbiliti fil-Protokolli rilevanti ta' dan il-Ftehim. L-aġġustamenti jistgħu jvarjaw minn sena għal sena u jistgħu jiġu espressi bħala koeffiċjent.
7. Il-kontribuzzjoni operazzjonali għandha tkun ibbażata fuq l-applikazzjoni tal-kġavi ta' kontribuzzjoni għall-appropriazzjonijiet ta' impenn inizjali miżjuda kif deskritt fil-paragrafu 5 ta' dan l-Artikolu mdahhla fil-baġit tal-Unjoni adottat b'mod definitiv għas-sena applikabbli għall-finanzjament tal-programmi jew l-attivitajiet tal-Unjoni jew ta' partijiet minnhom li fihom tipparteċipa l-Kanada.
8. B'deroga mill-paragrafi 6 u 7, il-kontribuzzjoni operazzjonali annwali tal-Kanada għall-Programm Orizzont Ewropa għas-snin 2024 sal-2027 għandha tiġi stabbilita f'ammonti fissi stabbiliti fl-Anness I tal-Protokoll dwar l-Assoċjazzjoni tal-Kanada ma' Orizzont Ewropa.

9. It-tariffa tal-partecipazzjoni msemmija fil-paragrafu 2(b), ta' dan l-Artikolu għandha tigi ddeterminata bil-perċentwali li ġejjin għas-snin 2024 sal-2027:

2024: 2 %;

2025: 2,5 %;

2026: 3 %;

2027: 4 %.

10. Fuq talba, l-Unjoni għandha tipprovdi lill-Kanada b'informazzjoni fir-rigward tal-kontribuzzjoni finanzjarja tagħha kif inkluża fl-informazzjoni relatata mal-baġit, mal-kontabbiltà, mal-prestazzjoni u mal-evalwazzjoni pprovduta lill-awtoritajiet baġitarji u tal-kwittanza tal-Unjoni dwar il-programmi jew l-attivitajiet tal-Unjoni jew partijiet minnhom, li fihom tipparteċipa l-Kanada. Dik l-informazzjoni għandha tigi pprovduta filwaqt li titqies kif xieraq il-liġi ta' kull Parti li tindirizza l-kunfidenzjalità u l-protezzjoni tad- u hija mingħajr preġudizzju għall-informazzjoni li l-Kanada hija intitolata li tirċievi skont dan il-Ftehim.

11. Il-kontribuzzjonijiet finanzjarji kollha tal-Kanada jew il-pagamenti mill-Unjoni, u l-kalkolu tal-ammonti dovuti jew li għandhom jiġu riċevuti, għandhom isiru f'euro.

12. Id-dispożizzjonijiet dettaljati għall-implimentazzjoni ta' dan l-Artikolu huma stabbiliti fil-Protokollu rilevanti ta' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 7

Programmi jew attivitajiet tal-Unjoni li ghalihom japplika mekkanizmu ta' aġġustament tal-kontribuzzjoni operazzjonali

1. Jekk ikun previst hekk fi Protokoll ta' dan il-Ftehim, il-kontribuzzjoni operazzjonali ta' programm jew attività tal-Unjoni, jew partijiet minnhom, għas-sena N tista' tiġi aġġustata b'mod retrospettiv f'sena sussegwenti waħda jew aktar, abbażi tal-impenji baġitarji magħmula fuq l-appropriazzjonijiet ta' impenn ta' dik is-sena, l-implimentazzjoni tagħhom permezz ta' impenji legali u d-dizimpenn tagħhom.
2. L-ewwel aġġustament għandu jsir fis-sena N+1 meta l-kontribuzzjoni operazzjonali għandha tiġi aġġustata bid-differenza bejn il-kontribuzzjoni u kontribuzzjoni aġġustata kkalkolata bl-applikazzjoni tal-kjavi ta' kontribuzzjoni tas-sena N, aġġustata permezz tal-applikazzjoni ta' koeffiċjent jekk il-Protokoll rilevanti ta' dan il-Ftehim jipprevedi dan, għas-somma ta':
 - (a) l-ammont ta' impenji baġitarji magħmula fuq appropriazzjonijiet ta' impenn awtorizzati fis-sena N skont il-baġit tal-Unjoni adottat u fuq appropriazzjonijiet ta' impenn li jikkorrispondu għal impenji magħmula disponibbli mill-ġdid; u
 - (b) kwalunkwe appropriazzjoni ta' dħul assenjat estern li ma tirriżultax minn kontribuzzjonijiet finanzjarji għal programmi jew attivitajiet tal-Unjoni minn donaturi oħrajn koperti fi Protokoll rilevanti ta' dan il-Ftehim u li kienet disponibbli fi tmiem is-sena N.

3. Kull sena sussegwenti, sakemm l-impenji baġitarji kollha ffinanzjati skont l-appropriazzjonijiet ta' impenn li joriġinaw mis-sena N ikunu thallsu jew ikunu ġew dizimpenjati u mhux aktar tard minn 3 snin wara tmiem il-programm tal-Unjoni jew wara tmiem il-qafas finanzjarju pluriennali li jikkorrispondi għas-sena N, skont liema jiġi l-ewwel, l-Unjoni għandha tikkalkula aġġustament tal-kontribuzzjoni tas-sena N billi tnaqqas il-kontribuzzjoni Kanadiza bl-ammont miksub bl-applikazzjoni tal-kjavi ta' kontribuzzjoni, aġġustat jekk il-Protokoll rilevanti jipprevedi dan, tas-sena N għad-dizimpenji li jsiru kull sena fuq l-impenji tas-sena N iffinanzjati skont il-baġit tal-Unjoni jew minn dizimpenji li jkunu reġġu saru disponibbli.

4. Jekk l-appropriazzjonijiet tad-dhul assenjat estern li ma jirriżultawx minn kontribuzzjonijiet finanzjarji għal programmi jew attivitajiet tal-Unjoni minn donaturi oħrajn koperti mill-Protokoll rilevanti ta' dan il-Ftehim jiġu kkanċellati, il-kontribuzzjoni tal-Kanada għall-programm jew l-attività rilevanti tal-Unjoni, jew għal partijiet minnhom, għandha titnaqqas bl-ammont miksub bl-applikazzjoni tal-kjavi ta' kontribuzzjoni, aġġustata jekk il-Protokoll rilevanti jipprevedi dan, tas-sena N għall-ammont ikkanċellat.

ARTIKOLU 8

Programmi jew attivitajiet tal-Unjoni li għalihom japplika mekkaniżmu ta' korrezzjoni awtomatika

1. Għandu japplika mekkaniżmu ta' korrezzjoni awtomatika fir-rigward ta' dawk il-programmi jew attivitajiet tal-Unjoni, jew partijiet minnhom, li għalihom hija prevista l-applikazzjoni ta' mekkaniżmu ta' korrezzjoni awtomatika fi Protokoll ta' dan il-Ftehim. L-applikazzjoni ta' dak il-mekkanizmu ta' korrezzjoni awtomatika tista' tkun limitata għal partijiet tal-programm jew tal-attività speċifikati f' dak il-Protokoll ta' dan il-Ftehim li jiġu implimentati permezz ta' għotjiet li għalihom jiġu organizzati sejhiet kompetittivi. Regoli dettaljati dwar l-identifikazzjoni tal-partijiet tal-programm jew tal-attività tal-Unjoni li għalihom japplika jew ma japplikax il-mekkanizmu ta' korrezzjoni awtomatika jistgħu jiġu stabbiliti fil-Protokoll rilevanti ta' dan il-Ftehim.

2. L-ammont tal-korrezzjoni awtomatika għal programm jew attività tal-Unjoni, jew partijiet minnhom, għandu jkun id-differenza bejn l-ammonti inizjali tal-impenji legali li fil-fatt saru mal-Kanada jew mal-entitajiet Kanadiżi ffinanzjati mill-appropriazzjonijiet ta' impenn tas-sena inkwistjoni u l-kontribuzzjoni operazzjonali korrispondenti mħallsa mill-Kanada kif aġġustata skont l-Artikolu 7 jekk il-Protokoll rilevanti ta' dan il-Ftehim jipprevedi dan l-aġġustament, bl-esklużjoni tan-nefqa ta' appoġġ, li tkopri l-istess perjodu.

3. Regoli dettaljati dwar l-istabbiliment tal-ammonti rilevanti tal-impenji legali msemmija fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, inkluż fil-każ ta' konsorzji, u dwar il-kalkolu tal-korrezzjoni awtomatika, jistgħu jiġu stabbiliti fil-Protokoll rilevanti ta' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 9

Rieżamijiet u awditi

1. F'konformità mal-atti applikabbli ta' istituzzjoni tal-Unjoni waħda jew aktar u sa fejn previst fil-ftehim ta' finanzjament rilevanti u kwalunkwe kuntratt applikabbli ieħor, l-Unjoni tista' twettaq rieżamijiet u awditi tekniċi, xjentifiċi, finanzjarji jew tipi oħrajn ta' rieżamijiet u awditi fil-bini ta' kwalunkwe entità Kanadiża li hija parti għall-ftehim ta' finanzjament rilevanti, kif ukoll kwalunkwe entità Kanadiża terza li timplimenta l-ftehim ta' finanzjament. Tali rieżami u awditu jistgħu jitwettqu mill-uffiċjali tal-Unjoni, b'mod partikolari l-uffiċjali tal-Kummissjoni Ewropea u tal-Qorti Ewropea tal-Awdituri, jew minn persuni oħrajn mahtura mill-Kummissjoni Ewropea. Meta jeżerċitaw id-dmirijiet tagħhom fit-territorju tal-Kanada, il-Kummissjoni Ewropea jew persuni oħrajn mahtura mill-Kummissjoni Ewropea għandhom jaġixxu b'mod kompatibbli mal-ligi Kanadiża.

2. Meta jwettqu rieżami jew awditu kif msemmi fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, l-uffiċjali tal-Unjoni, b'mod partikolari l-uffiċjali tal-Kummissjoni Ewropea u tal-Qorti Ewropea tal-Awdituri, u l-persuni l-oħrajn mahtura mill-Kummissjoni Ewropea, jista' jkollhom aċċess xieraq għal siti, xogħlijiet u dokumenti (kemm f'verzjonijiet elettronici kif ukoll f'dawk stampati) u għall-informazzjoni kollha meħtieġa sabiex iwettqu tali awditi, inkluż id-dritt li jiksbu kopja fiżika/elettronika ta' kwalunkwe dokument, jew estratti minnu, jew il-kontenut ta' kwalunkwe mezz ta' , miżmum mill-persuna fiżika jew ġuridika awditjata, jew mill-parti terza awditjata.

3. Il-Kanada ma għandhiex tadotta miżuri fir-rigward tad-dhul fil-Kanada jew l-aċċess għal bini bil-għan li jiġu pprevenuti jew imfixkla r-rieżamijiet jew l-awditi msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu. Dan il-paragrafu ma għandux jiġi interpretat b'mod li jipprevjeni lill-Kanada milli tadotta jew iżzomm miżuri ta' applikazzjoni ġenerali, inklużi rekwiżiti ġenerali tal-viża. Dawk il-miżuri ta' applikazzjoni ġenerali ma għandhomx jitqiesu bħala li jannullaw jew ifixklu r-rieżamijiet jew l-awditi msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu.

4. Ir-rieżamijiet u l-awditi msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu jistgħu jitwettqu, wara s-sospensjoni tal-applikazzjoni ta' Protokoll ta' dan il-Ftehim skont il-paragrafu 5 tal-Artikolu 19ta' dan il-Ftehim, il-waqfien tal-applikazzjoni provviżorja, jew it-terminazzjoni ta' dan il-Ftehim, fir-rigward ta' kwalunkwe impenn legali li jimplimenta l-baġit tal-Unjoni li tkun dahlet għalih l-Unjoni qabel id-data li fiha tidhol fis-seħh is-sospensjoni tal-applikazzjoni tal-Protokoll rilevanti, il-waqfien tal-applikazzjoni provviżorja jew it-terminazzjoni ta' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 10

Protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni kontra l-irregolaritajiet

1. Il-Kummissjoni Ewropea u l-Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi (OLAF) jistgħu jwettqu investigazzjonijiet amministrattivi, inklużi kontrolli u spezzjonijiet fuq il-post, fit-territorju tal-Kanada ta' entità Kanadiża li hija parti għal ftehim ta' finanzjament rilevanti jew entità Kanadiża terza li timplimenta l-ftehim ta' finanzjament skont kuntratt, f'konformità mal-ftehim ta' finanzjament rilevanti u kuntratt applikabbli ieħor, u sa fejn previst fih. Dawk l-investigazzjonijiet għandhom jitwettqu f'konformità mat-termini u mal-kundizzjonijiet stabbiliti mill-atti applikabbli ta' istituzzjoni tal-Unjoni waħda jew aktar. Meta jeżerċitaw id-dmirijiet tagħhom fit-territorju tal-Kanada, il-Kummissjoni Ewropea u l-OLAF għandhom jaġixxu b'mod konsistenti mal-liġi Kanadiża.
2. Il-punt ta' kuntatt Kanadiż mahtur għandu, kif xieraq, jinforma lill-Kummissjoni Ewropea jew lill-OLAF fi żmien raġonevoli bi kwalunkwe fatt jew suspett li jkun sar jaf bih dwar irregolarità, frodi jew attività illegali oħra relatata ma' ftehim ta' finanzjament jew kuntratt imsemmi fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni.
3. Meta titwettaq investigazzjoni amministrattiva msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, jistgħu jitwettqu kontrolli u spezzjonijiet fuq il-post fil-bini tal-entità Kanadiża msemmija f'dak il-paragrafu, kif ukoll ta' kwalunkwe entità Kanadiża oħra li tagħti l-kunsens tagħha.
4. Il-kontrolli u l-ispezzjonijiet fuq il-post għandhom jithejjew u jitwettqu mill-Kummissjoni Ewropea jew mill-OLAF f'kollaborazzjoni mill-qrib mal-punt ta' kuntatt Kanadiż mahtur. Il-punt ta' kuntatt mahtur għandu jiġi nnotifikat kmieni biżżejjed bil-ghan, bl-iskop u bil-bażi ġuridika tal-kontrolli u tal-ispezzjonijiet. L-uffiċjali identifikati mill-punt ta' kuntatt Kanadiż jistgħu jipparteċipaw fil-kontrolli u fl-ispezzjonijiet fuq il-post.

5. Fuq talba tal-punt ta' kuntatt Kanadiż mahtur, il-kontrolli u l-ispezzjonijiet fuq il-post jistgħu jitwettqu b'mod kongunt mal-Kummissjoni Ewropea jew mal-OLAF.

6. Meta jwettqu investigazzjoni amministrattiva msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, l-uffiċjali tal-Unjoni jista' jkollhom aċċess għall-informazzjoni u għad-dokumentazzjoni kollha, inkluża *data* tal-kompjuter, dwar l-operazzjonijiet ikkonċernati, li huma meħtieġa għat-twettiq xieraq tal-kontrolli u tal-ispezzjonijiet fuq il-post. Huma jistgħu, b'mod partikolari, jikkupjaw id-dokumenti rilevanti.

7. Meta l-entità Kanadiża msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu tirrezisti kontroll jew spezzjoni fuq il-post, il-punt ta' kuntatt Kanadiż mahtur, li jaġixxi f'konformità mal-liġi Kanadiża, għandu jipprovdi informazzjoni jew dokumentazzjoni, kif xieraq, biex jassisti lill-Kummissjoni Ewropea jew lill-OLAF biex jissodisfa d-dmir tiegħu fit-twettiq ta' kontroll jew spezzjoni fuq il-post. F'dan il-kuntest, il-punt ta' kuntatt Kanadiż mahtur jista' wkoll, kif xieraq, jiffacilita l-għoti ta' informazzjoni lill-awtoritajiet kompetenti Kanadiži dwar fatt jew suspett li jkun wasal għall-attenzjoni tal-Kummissjoni Ewropea jew tal-OLAF relatat ma' reat kriminali fil-Kanada waqt li jkun qed iwettaq il-kontroll jew l-ispezzjoni fuq il-post, għall-fini tas-salvagwardja tal-evidenza għal investigazzjoni ta' reat kriminali Kanadiż.

8. Il-Kummissjoni Ewropea jew l-OLAF għandu jinforma lill-punt ta' kuntatt Kanadiż mahtur bir-riżultat ta' dawn il-kontrolli u l-ispezzjonijiet. B'mod partikolari, il-Kummissjoni Ewropea jew l-OLAF għandu jirrapporta malajr kemm jista' jkun lill-punt ta' kuntatt b'kull fatt jew suspett relatat ma' irregolarità li jkun intebaħ bih waqt il-kontroll jew l-ispezzjoni fuq il-post.

9. Mingħajr preġudizzju għall-applikazzjoni tal-liġi kriminali Kanadiża, il-Kummissjoni Ewropea tista' timponi miżuri u penali amministrattivi fuq l-entitajiet Kanadiži msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu f'konformità mal-leġislazzjoni tal-Unjoni.

10. Għall-finijiet tal-implimentazzjoni xierqa ta' dan l-Artikolu, il-Kummissjoni Ewropea jew l-OLAF u l-punt ta' kuntatt mahtur għandhom jiskambjaw regolarment informazzjoni u, fuq talba ta' wahda mill-Partijiet, jikkonsultaw lil xulxin.

11. Sabiex jiġu ffaċilitati l-kooperazzjoni u l-iskambju ta' informazzjoni effettivi mal-OLAF, il-Kanada għandha tahtar punt ta' kuntatt.

12. L-informazzjoni skambjata bejn il-Kummissjoni Ewropea jew l-OLAF u l-punt ta' kuntatt mahtur għandha ssir b'kunsiderazzjoni xierqa tar-rekwiżiti ta' kunfidenzjalità. Id- personali inkluża fl-iskambju ta' informazzjoni għandha tiġi protetta f'konformità mar-regoli applikabbli.

ARTIKOLU 11

Il-kooperazzjoni fir-rigward ta' reati kriminali li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-Unjoni

L-awtoritajiet Kanadiżi għandhom jikkooperaw, f'konformità mal-istrumenti ta' kooperazzjoni internazzjonali applikabbli, inklużi dawk bejn il-Kanada u l-Istati Membri jew l-Unjoni, jew kif permess mod ieħor skont il-liġi domestika tal-Kanada, mal-awtoritajiet tal-Unjoni jew tal-Istati Membri kompetenti għall-investigazzjoni u għall-prosekuzzjoni ta' reati kriminali li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-Unjoni, inkluż it-tressiq għall-ġudizzju ta' allegati awturi u kompliċi ta' dawk ir-reati kriminali. It-talbiet ippreżentati lill-Kanada skont l-istrumenti ta' kooperazzjoni internazzjonali applikabbli jistgħu jinkludu, kif applikabbli, talbiet magħmula fir-rigward ta' investigazzjonijiet jew prosekuzzjonijiet tal-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew.

ARTIKOLU 12

Il-Kondiviżjoni tal-informazzjoni

Il-Partijiet għandhom jiskambjaw informazzjoni fir-rigward, tar-rieżamijiet, awditi u attivitajiet oħrajn imsemmija fl-Artikoli 9 u 10 b'kunsiderazzjoni xierqa tal-liġi dwar il-kunfidenzjalità u l-protezzjoni tad-*data* ta' kull Parti.

ARTIKOLU 13

Irkupru u infurzar

1. Il-Kummissjoni Ewropea tista' tadotta deċiżjoni li timponi obbligu pekunarju fuq entità Kanadiża li hija parti għal ftehim ta' finanzjament rilevanti għajr l-Istat fir-rigward ta' kwalunkwe pretensjoni li tirrizulta mill-ftehim ta' finanzjament. Jekk, wara n-notifika ta' dik id-deċiżjoni lill-entità Kanadiża f'konformità mal-Artikolu 14, dik l-entità ma thallasx fil-perjodu preskritt, il-Kummissjoni Ewropea għandha tinnotifika lill-punt ta' kuntatt Kanadiż mahtur bid-deċiżjoni. Il-Kanada għandha thallas lill-Kummissjoni Ewropea l-ammont tal-obbligu pekunarju wara li tiġi nnotifikata sakemm il-Kummissjoni Ewropea ma tkunx lestiet il-proċeduri standard applikabbli tagħha biex tinforza d-deċiżjoni. Jekk il-Kanada thallas l-ammont tal-obbligu pekunarju, il-Kanada tista' titlob rifużjoni tal-ammont mill-entità Kanadiża li fuqha huwa impost l-obbligu pekunarju u l-Kummissjoni Ewropea għandha tipprovdi d-dokumentazzjoni rilevanti dwar il-pagament li jsir jekk mitluba mill-Kanada.

2. Il-Kanada għandha tinnotifika l-punt ta' kuntatt Kanadiż mahtur tagħha lill-Kummissjoni Ewropea.

3. Il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għandu jkollha ġurisdizzjoni biex tirrieżamina l-legalità tad-deċiżjonijiet tal-Kummissjoni Ewropew msemmija fil-paragrafu 1 u biex tissospendi l-infurzar tagħhom.

ARTIKOLU 14

Komunikazzjoni u skambju ta' informazzjoni

L-istituzzjonijiet u l-korpi tal-Unjoni involuti fl-implimentazzjoni ta' programmi jew attivitajiet tal-Unjoni jew fil-kontroll tagħhom, jistgħu jikkomunikaw direttament, inkluż permezz ta' sistemi ta' skambju elettroniku, ma' kwalunkwe persuna fiżika residenti fil-Kanada jew entità ġuridika stabbilita fil-Kanada li tirċievi finanzjament mill-Unjoni, kif ukoll ma' kwalunkwe parti terza involuta fl-implimentazzjoni tal-finanzjament tal-Unjoni li tirrisjedi jew li hija stabbilita fil-Kanada għal skop rilevanti għal ftehim ta' finanzjament u għal kuntratt applikabbli ieħor konkluz għall-implimentazzjoni ta' dak il-programm jew dik l-attività tal-Unjoni. Dawk il-persuni, l-entitajiet u l-partijiet terzi jistgħu jissottomettu direttament lill-istituzzjonijiet u lill-korpi tal-Unjoni, informazzjoni u dokumentazzjoni rilevanti li huma meħtieġa jissottomettu abbażi tal-ftehim ta' finanzjament rilevanti u kuntratti applikabbli oħrajn konkluzi biex jimplimentaw dak il-programm jew dik l-attività, u f'konformità mal-legiżlazzjoni tal-Unjoni applikabbli għal dak il-programm jew l-attività.

ARTIKOLU 15

Il-Kumitat Kongunt

1. Il-Partijiet b'dan jistabbilixxu l-Kumitat Kongunt. Il-Kumitat Kongunt għandu jkun magħmul minn rappreżentanti tal-Unjoni u tal-Kanada.

2. Hlief kif jista' jkun previst mod ieħor f'dan il-Ftehim, il-Kumitat Kongunt għandu jaġixxi f'konformità mar-Regoli ta' Proċedura tal-Kumitat Kongunt stabbiliti fl-Anness I ta' dan il-Ftehim.

3. Sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'dan il-Ftehim, il-kompiti tal-Kumitat Kongunt għandhom jikkonsistu minn:

(a) il-valutazzjoni, l-evalwazzjoni u r-rieżami tal-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim u l-Protokolli ta' dan il-Ftehim, b'mod partikolari:

- (i) il-partecipazzjoni u l-prestazzjoni tal-entitajiet legali tal-Kanada fil-programmi u fl-attivitajiet tal-Unjoni;
- (ii) meta rilevanti, il-livell ta' ftuħ reċiproku għall-entitajiet legali stabbiliti f'kull Parti sabiex jipparteċipaw fi programmi, proġetti, azzjonijiet, jew attivitajiet, jew partijiet minnhom, tal-Parti l-oħra;
- (iii) l-implimentazzjoni tal-mekkanizmu ta' kontribuzzjoni finanzjarja u, meta rilevanti, il-mekkanizmu ta' korrezzjoni awtomatika applikabbli għall-programmi jew għall-attivitajiet tal-Unjoni koperti mill-Protokolli ta' dan il-Ftehim;
- (iv) l-iskambju ta' informazzjoni u, meta rilevanti, l-eżaminazzjoni ta' kwalunkwe mistoqsija possibbli dwar l-isfruttament tar-riżultati, inklużi d-drittijiet tal-proprjetà intellettuali; u
- (v) id-diskussjoni fuq talba ta' waħda mill-Partijiet, dwar it-tariffa tal-partecipazzjoni u l-aġġustamenti għal-livell tat-tariffa tal-partecipazzjoni għas-snin ta' wara l-2027;

- (b) id-diskussjoni fuq talba ta' wahda mill-Partijiet, dwar restrizzjonijiet applikati jew ippjanati minn Parti wahda jew miż-żewġ Partijiet dwar l-aċċess għall-programmi rispettivi tagħhom ta' riċerka u innovazzjoni, inkluż b'mod partikolari għal azzjonijiet relatati mal-assi strateġiċi, l-interessi, l-awtonomija jew is-sigurtà tagħhom;
 - (c) l-eżaminazzjoni ta' kif tista' tittejjeb u tiġi żviluppata l-kooperazzjoni;
 - (d) id-diskussjoni b'mod kongunt tal-orjentazzjonijiet u l-prijoritajiet futuri tal-politiki relatati ma' programmi jew ma' attivitajiet koperti mill-Protokoll ta' dan il-Ftehim;
 - (e) l-iskambju ta' informazzjoni li hija rilevanti għall-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim u l-Protokoll ta' dan il-Ftehim, inkluż, dwar leġiżlazzjoni, miżuri jew programmi nazzjonali godda; u
 - (f) l-iżvilupp, il-kunsiderazzjoni jew l-adozzjoni ta' Protokoll godda ta' dan il-Ftehim dwar termini u kundizzjonijiet speċifiċi ta' parteċipazzjoni tal-Kanada fi programmi jew attivitajiet tal-Unjoni, jew, partijiet minnhom, emendi għall-Protokoll eżistenti ta' dan il-Ftehim jew għall- għall-paragrafu 4 tal-Artikoli 6, l-Artikoli 9, 10 jew 11 ta' dan il-Ftehim, jew emendi għall-Anness I ta' dan il-Ftehim, f'konformità mal-Artikolu 16 u kwalunkwe rekwiżit jew proċedura legali applikabbli tal-Partijiet.
4. Il-Kumitat Kongunt jista' jistabbilixxi grupp ta' hidma jew korp konsultattiv fuq bażi *ad hoc* fil-livell ta' esperti li jista' jassisti fit-twettiq tal-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim.
5. Il-Kumitat Kongunt għandu jiltaqa' mill-anqas darba fis-sena, u, kull meta ċirkostanzi speċjali jirrikjedu dan, fuq talba ta' Parti.

Artikolu 16

Id-Deciżjonijiet tal-Kumitat Kongunt

1. Il-Kumitat Kongunt għandu jiehu d-decizjonijiet tiegħu b'konsens.
2. Meta r-rappreżentanti tal-Kumitat Kongunt ikunu debitament awtorizzati minn qabel jekk ikun meħtieġ skont il-proċeduri legali applikabbli tagħhom, il-Kumitat Kongunt jista' jiżviluppa u jqis:
 - (a) Protokollu godda ta' dan il-Ftehim dwar termini u kundizzjonijiet speċifiċi ta' parteċipazzjoni tal-Kanada fi programmi jew attivitajiet tal-Unjoni, jew partijiet minnhom;
 - (b) emendi għall-Protokollu eżistenti ta' dan il-Ftehim;
 - (c) emendi għall-paragrafu 4 tal-Artikolu 6 ta' dan il-Ftehim;
 - (d) emendi għall-Artikoli 9, 10 jew 11 ta' dan il-Ftehim sa fejn dawn ikunu meħtieġa jqisu l-bidliet li jsiru fl-atti ta' istituzzjoni tal-Unjoni waħda jew aktar; jew,
 - (e) emendi għall-Anness I ta' dan il-Ftehim.
3. Minkejja l-paragrafu 13 tal-Artikolu 19 ta' dan il-Ftehim, wara li r-rappreżentanti tal-Kumitat Kongunt ikunu debitament awtorizzati minn qabel jekk ikun meħtieġ skont il-proċeduri legali applikabbli tagħhom, il-Kumitat Kongunt jista', b'deciżjoni, jadotta:
 - (a) Protokollu godda ta' dan il-Ftehim dwar termini u kundizzjonijiet speċifiċi ta' parteċipazzjoni tal-Kanada fi programmi jew attivitajiet tal-Unjoni, jew partijiet minnhom;

- (b) emendi għall-Protokolli eżistenti ta' dan il-Ftehim;
- (c) emendi għall-paragrafu 4 tal-Artikolu 6 ta' dan il-Ftehim;
- (d) emendi għall-Artikoli 9, 10 jew 11 ta' dan il-Ftehim sa fejn dawn ikunu meħtieġa biex jitqiesu l-bidliet li jsiru fl-atti ta' istituzzjoni tal-Unjoni waħda jew aktar; jew
- (e) emendi għall-Anness I ta' dan il-Ftehim,

kif żviluppat skont il-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu.

4. Fi kwalunkwe deċiżjoni skont il-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu,, ir-rappreżentanti tal-Kumitat Kongunt għandhom jispeċifikaw li, meta meħtieġ mis-sistema legali ta' Parti, Protokolli godda għal dan il-Ftehim jew emendi għall-Protokolli eżistenti jew għal partijiet minn dan il-Ftehim koperti mill-paragrafu 3 ta' dan l-artikolu għandhom jidhlu fis-seħh wara n-notifika bil-miktub tat-tlestija ta' kwalunkwe rekwizit u proċedura legali pendenti tal-Partijiet, jew f'data aktar tard kif speċifikat fid-deċiżjoni.

Artikolu 17

Ligi applikabbli

L-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim għandha ssir f'konformità mal-ligi applikabbli ta' kull Parti fit-territorji rispettivi tagħhom.

ARTIKOLU 18

Konsultazzjonijiet

1. Il-Partijiet għandhom jagħmlu hilitom, *bona fide*, biex isolvu kwalunkwe kwistjoni bejniethom li tirriżulta mill-interpretazzjoni jew mill-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim b'mod amikevoli, permezz ta' diskussjonijiet fil-Kumitat Kongunt.
2. Jekk kwistjoni li tirriżulta mill-interpretazzjoni jew mill-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim ma tkunx tista' tigi solvuta permezz ta' diskussjonijiet fil-Kumitat Kongunt fi żmien xahrejn minn meta titressaq minn waħda mill-Partijiet, Parti tista' titlob konsultazzjonijiet mal-Parti l-oħra dwar il-kwistjoni. Il-Partijiet se jsolvu kwalunkwe differenza permezz tan-negozjar.

Artikolu 19

Dispożizzjonijiet finali

1. Dan il-Ftehim għandu jidhol fis-seħh fid-data tal-aħhar notifika minn Parti lill-parti l-oħra dwar it-tlestija tal-proċeduri interni tagħha meħtieġa għal dak il-ghan. Dan għandu japplika b'mod retroattiv mill-1 ta' Jannar 2024.
2. Il-Partijiet jistgħu japplikaw dan il-Ftehim b'mod provvizorju sakemm jidhol fis-seħh f'konformità mal-proċeduri u l-ligi interni rispettivi tagħhom. L-applikazzjoni provvizorja għandha tibda fl-aktar data tard li fiha kull Parti nnotifikat lill-oħra bit-tlestija tal-proċeduri interni tagħha meħtieġa għal dak il-ghan.

3. Jekk kwalunkwe Parti tinnotifka lill-Parti l-oħra li ma hijiex se tlesti l-proċeduri interni tagħha meħtieġa għad-dhul fis-seħħ ta' dan il-Ftehim, dan il-Ftehim ma għandux jibqa' japplika b'mod provviżorju fid-data tal-wasla ta' din in-notifika mill-Parti l-oħra, li għandha tikkostitwixxi wkoll id-data ta' waqfien għall-finijiet ta' dan il-Ftehim. Id-deċiżjonijiet tal-Kumitat Kongunt ma għandhomx jibqgħu japplikaw fl-istess data.
4. L-applikazzjoni ta' Protokoll rilevanti ta' dan il-Ftehim tista' tiġi sospiża mill-Unjoni f'każ ta' pagament parzjali jew ta' nuqqas ta' pagament tal-kontribuzzjoni finanzjarja dovuta mill-Kanada skont il-programm jew l-attività rilevanti tal-Unjoni.
5. Kif stabbilit fil-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu, f'każ ta' nuqqas ta' pagament li jista' jipperikola b'mod sinifikanti l-implimentazzjoni u l-ġestjoni tal-programm jew l-attività rilevanti tal-Unjoni, il-Kummissjoni Ewropea għandha tibgħat ittra formali ta' tfakkira. F'każ li ma jsir l-ebda pagament fi żmien 20 jum tax-xogħol wara l-ittra formali ta' tfakkira, għandha tiġi nnotifikata s-sospensjoni tal-applikazzjoni tal-Protokoll rilevanti ta' dan il-Ftehim mill-Kummissjoni Ewropea lill-Kanada permezz ta' ittra formali ta' notifika li għandha tidhol fis-seħħ 15-il jum wara l-wasla ta' din in-notifika mill-Kanada.
6. F'każ li l-applikazzjoni ta' Protokoll ta' dan il-Ftehim tiġi sospiża skont il-paragrafu 5 ta' dan l-Artikolu, l-entitajiet Kanadiżi ma għandhomx ikunu eligibbli li jipparteċipaw fi proċeduri ta' għoti tal-Unjoni li jkunu għadhom ma tlestewx meta tidhol fis-seħħ is-sospensjoni. Proċedura ta' għoti tal-Unjoni għandha titqies bħala li tkun ġiet kompluta meta bħala riżultat ta' dik il-proċedura jkunu saru impenji legali.
7. Sospensjoni skont il-paragrafu 5 ta' dan l-Artikolu ma taffettwax l-impenji legali li jsiru mal-entitajiet Kanadiżi skont il-programm jew l-attività rilevanti tal-Unjoni qabel ma tidhol fis-seħħ is-sospensjoni. Il-Protokoll rilevanti ta' dan il-Ftehim għandu jkompli japplika għal dawn l-impenji legali.

8. L-Unjoni għandha tinnotifika minnufih lill-Kanada ladarba l-ammont shih tal-kontribuzzjoni finanzjarja dovuta jkun wasal għand l-Unjoni. Sospensjoni skont il-paragrafu 5 ta' dan l-Artikolu ma għandhiex tibqa' fis-sehh fid-data ta' din in-notifika.

9. L-entitajiet Kanadizi għandhom ikunu eligibbli fil-proċeduri ta' għoti tal-Unjoni skont il-programm jew l-attività rilevanti tal-Unjoni mnedija wara d-data li fiha s-sospensjoni skont il-paragrafu 5 ta' dan l-Artikolu ma tibqax effettiva, u kwalunkwe proċedura oħra ta' għoti mnedija qabel din id-data, li għaliha ma għaddewx id-dati ta' skadenza għas-sottomissjoni tal-applikazzjonijiet.

10. Kwalunkwe Parti tista' ttemm dan il-Ftehim fi kwalunkwe waqt b'notifika bil-miktub li tinforma lill-Parti l-oħra bl-intenzjoni tagħha li ttemmu. It-terminazzjoni għandha tidhol fis-sehh 3 xhur kalendarji wara d-data li l-Parti l-oħra tirċievi din in-notifika. Id-data li fiha tidhol fis-sehh it-terminazzjoni għandha tikkostitwixxi d-data tat-terminazzjoni għall-finijiet ta' dan il-Ftehim.

11. Meta dan il-Ftehim ma jibqax japplika b'mod provvizorju f'konformità mal-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu jew jiġi tterminat f'konformità mal-paragrafu 10 ta' dan l-Artikolu, il-Partijiet jaqblu li:

(a) Proġetti, azzjonijiet, jew attivitajiet jew partijiet minnhom li fir-rigward tagħhom ikunu saru impenji legali matul l-applikazzjoni provvizorja, jew wara d-dhul fis-sehh ta' dan il-Ftehim, u qabel ma dan il-Ftehim ma jibqax japplika b'mod provvizorju jew jiġi tterminat, għandhom ikomplu sakemm dawn jiġu konklużi skont il-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan il-Ftehim u l-Protokolli għal dan il-Ftehim.

- (b) Il-kontribuzzjoni finanzjarja annwali għall-programm jew l-attività rilevanti tal-Unjoni tas-sena N li matulha dan il-Ftehim ma jibqax japplika b'mod provviżorju jew jiġi tterminat, għandha tithallas kompletament f'konformità mal-Artikolu 6 ta' dan il-Ftehim u ma' kwalunkwe regola rilevanti fil-Protokoll rilevanti ta' dan il-Ftehim. Fejn japplika l-mekkanizmu ta' aġġustament, il-kontribuzzjoni operazzjonali għall-programm jew għall-attività rilevanti tal-Unjoni tas-sena N għandha tiġi aġġustata f'konformità mal-Artikolu 7 ta' dan il-Ftehim. Għal programmi jew l-attivitajiet tal-Unjoni, fejn japplikaw kemm il-mekkanizmu ta' aġġustament kif ukoll il-mekkanizmu ta' korrezzjoni awtomatika, il-kontribuzzjoni operazzjonali rilevanti tas-sena N għandha tiġi aġġustata f'konformità mal-Artikolu 7 ta' dan il-Ftehim u għandha tiġi kkoreġuta f'konformità mal-Artikolu 8 ta' dan il-Ftehim. Għal programmi jew attivitajiet, fejn japplika biss il-mekkanizmu ta' korrezzjoni, il-kontribuzzjoni operazzjonali rilevanti tas-sena N għandha tiġi kkoreġuta f'konformità mal-Artikolu 8 ta' dan il-Ftehim. It-tariffa tal-parteciġazzjoni mħallsa għas-sena N bħala parti mill-kontribuzzjoni finanzjarja għall-programm jew l-attività rilevanti tal-Unjoni ma għandhiex tiġi aġġustata jew ikkoreġuta.
- (c) Meta japplika l-mekkanizmu ta' aġġustament, wara s-sena li matulha dan il-Ftehim ma jibqax japplika b'mod provviżorju jew jiġi tterminat, il-kontribuzzjonijiet operazzjonali għall-programm jew għall-attività rilevanti tal-Unjoni mħallsa għas-snin li matulhom kien japplika dan il-Ftehim għandhom jiġu aġġustati f'konformità mal-Artikolu 7 ta' dan il-Ftehim. Fir-rigward ta' programmi jew ta' attivitajiet tal-Unjoni fejn japplikaw kemm il-mekkanizmu ta' aġġustament kif ukoll il-mekkanizmu ta' korrezzjoni awtomatika, dawk il-kontribuzzjonijiet operazzjonali għandhom jiġu aġġustati f'konformità mal-Artikolu 7 ta' dan il-Ftehim u għandhom jiġu kkoreġuti awtomatikament f'konformità mal-Artikolu 8 ta' dan il-Ftehim. Għal programmi jew attivitajiet tal-Unjoni fejn japplika biss il-mekkanizmu ta' korrezzjoni awtomatika, il-kontribuzzjonijiet operazzjonali rilevanti għandhom jiġu kkoreġuti awtomatikament f'konformità mal-Artikolu 8 ta' dan il-Ftehim.

12. Il-Partijiet għandhom isolvu b'kunsens reċiproku kwalunkwe konsegwenza oħra tal-waqfien tal-applikazzjoni provviżorja jew tat-terminazzjoni ta' dan il-Ftehim.

13. Hlief kif previst mod ieħor fl-Artikolu 16, dan il-Ftehim jista' jiġi emendat biss bil-miktub b'kunsens reċiproku tal-Partijiet. Id-dhul fis-seħh tal-emendi skont dan il-paragrafu se jsegwi l-istess proċedura bħal dik applikabbli għad-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim kif previst fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu.

14. Sakemm ma jkunx miftiehem mod ieħor mill-Partijiet, il-Protokolli u l-Annessi ta' dan il-Ftehim għandhom jikkostitwixxu parti integrali minnu.

15. Dan il-Ftehim għandu jitfassal b'mod duplikat bil-Bulgaru, biċ-Ċek, bid-Daniż, bl-Estonjan, bil-Finlandiż, bil-Franċiż, bil-Ġermaniż, bil-Grieg, bl-Ingliż, bl-Irlandiż, bil-Kroat, bil-Latvjan, bil-Litwan, bil-Malti, bin-Netherlandiż, bil-Pollakk, bil-Portugiż, bir-Rumen, bis-Slovakk, bis-Sloven, bl-Ispanjol, bl-Iżvediż, bit-Taljan u bl-Ungeriz, u kull test ikun ugwalment awtentiku.

Magħmul fi ..., fi jum ta' tas-sena

Għall-Unjoni Ewropea,

Għall-Kanada,

ANNEX I

REGOLI TA' PROĊEDURA TAL-KUMITAT KONGUNT

Regola 1

Kompiti

Il-Kumitat Kongunt stabbilit permezz tal-Artikolu 15 ta' dan il-Ftehim għandu jwettaq il-kompiti u d-dmirijiet stabbiliti fl-Artikoli 15 u 16 ta' dan il-Ftehim.

REGOLA 2

Kompożizzjoni u Presidenza

1. Il-Kumitat Kongunt għandu jkun magħmul minn rappreżentanti tal-Unjoni u tal-Kanada.
 2. Il-Kumitat Kongunt għandu jkun kkopresedut minn uffiċjali anzjani jew mill-persuni magħżula tagħhom li jaġixxu bħala rappreżentanti tal-Unjoni u tal-Kanada, rispettivament.
2. L-Unjoni u l-Kanada għandhom jinnotifikaw lil xulxin bl-isem, bil-pożizzjoni u bid-dettalji ta' kuntatt tal-uffiċjali li huma l-kopresidenti tal-Kumitat Kongunt għall-Unjoni u għall-Kanada, rispettivament. Dawk l-uffiċjali għandhom jitqiesu li jkompli jaġixxi bħala l-kopresident għall-Unjoni jew għall-Kanada, rispettivament, sad-data li fiha jew l-Unjoni jew il-Kanada jkunu nnotifikaw lill-Parti l-oħra b'kopresident ġdid.

4. Il-kopresident għandu jitqies li jkollu l-awtorizzazzjoni li jirrappreżenta, rispettivament, lill-Unjoni jew il-Kanada sad-data li fiha kopresident ġdid ikun innotifika lill-Parti l-oħra.

REGOLA 3

Segretarjat

1. Is-Segretarjat tal-Kumitat Kongunt (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ is-“Segretarjat”) għandu jkun magħmul minn uffiċjal tal-Unjoni u uffiċjal tal-Kanada. Is-Segretarjat għandu jwettaq il-kompiti li jingħatawlu permezz ta' dawn ir-Regoli ta' Proċedura.
2. L-Unjoni u l-Kanada għandhom jinnotifikaw lil xulxin l-isem, il-pożizzjoni u d-dettalji ta' kuntatt tal-uffiċjali li huma l-membri tas-Segretarjat għall-Unjoni u għall-Kanada, rispettivament. Dawk l-uffiċjali għandhom jitqiesu li jkompli jaġixxi bħala membru tas-Segretarjat għall-Unjoni jew għall-Kanada, rispettivament, sad-data li fiha jew l-Unjoni jew il-Kanada jkunu nnotifikaw uffiċjal ġdid lill-Parti l-oħra.

REGOLA 4

Laqgħat

1. Il-Kumitat Kongunt għandu jiltaqa', fil-prinċipju, b'mod alternat fi Brussell u fil-Kanada sakemm il-kopresidenti ma jiddeċidux mod ieħor. Il-laqgħat jistgħu jsiru wkoll permezz ta' vidjokonferenza jew telekonferenza, jekk il-kopresidenti jiddeċiedu hekk.

2. Bejn il-laqgħat tiegħu, il-Kumitat Kongunt għandu jwettaq il-hidma tiegħu u jiskambja informazzjoni rilevanti għal dan il-Ftehim u l-Protokoll ta' dan il-Ftehim fuq bażi kontinwa bi kwalunkwe mezz ta' komunikazzjoni disponibbli, b'mod partikolari permezz tal-iskambju ta' posta elettronika.

REGOLA 5

Parteċipazzjoni fil-laqgħat

1. Fi żmien raġonevoli qabel kull laqgħa, l-Unjoni u l-Kanada għandhom jinformaw lil xulxin permezz tas-Segretarjat dwar il-kompożizzjoni maħsuba tad-delegazzjonijiet rispettivi tagħhom u għandhom jispeċifikaw l-isem u l-funzjoni ta' kull membru tad-delegazzjoni li jservi bħala rappreżentant ta' kull Parti.
2. Skont kif ikun xieraq u b'deċizzjoni reċiproka, il-kopresidenti jistgħu jistiednu esperti bħal uffiċjali mhux governattivi biex jattendu l-laqgħat tal-Kumitat Kongunt sabiex jipprovdu informazzjoni dwar sugġett speċifiku u għall-partijiet tal-laqgħa li fihom jiġu diskussi dawn is-sugġetti speċifiċi.
3. Ir-rappreżentant tal-Parti li torganizza u tospita l-laqgħa, wara li tkun kisbet l-approvazzjoni tal-Parti l-oħra, tiffissa d-data u l-post tal-laqgħa.

REGOLA 6

Dokumenti

Id-dokumenti bil-miktub li fuqhom huma bbażati d-deliberazzjonijiet tal-Kumitat Kongunt għandhom jiġu nnumerati u ċċirkolati mis-Segretarjat lill-Unjoni u lill-Kanada.

REGOLA 7

Korrispondenza

1. L-Unjoni u l-Kanada għandhom jibagħtu l-korrispondenza tagħhom indirizzata lill-Kumitat Kongunt permezz tas-Segretarjat. Din il-korrispondenza tista' tintbagħat bi kwalunkwe mezz ta' komunikazzjoni bil-miktub disponibbli, inkluż permezz tal-posta elettronika.
2. Is-Segretarjat għandu jiżgura li l-korrispondenza indirizzata lill-Kumitat Kongunt titwassal lill-kopresidenti u tiġi ċċirkolata, meta xieraq, f'konformità mar-Regola 6.
3. Il-korrispondenza kollha mill-kopresidenti jew indirizzata direttament lilhom għandha tintbagħat lis-Segretarjat u għandha tiġi ċċirkolata, meta xieraq, f'konformità mar-Regola 6.

REGOLA 8

Agenda

1. Għal kull laqgħa, għandu jitfassal abbozz tal-aġenda provviżorja mis-Segretarjat. Għal dak l-għan, mill-anqas 4 ġimgħat qabel id-data tal-laqgħa, l-uffiċjal li jaġixxi bħala l-membru tas-Segretarjat tal-Parti li tkun qed tospita l-laqgħa għandu jhejji l-ewwel abbozz ta' aġenda provviżorja flimkien mad-dokumenti relatati ma' kull punt li jidher fuqha u jibgħathom għall-kummenti lill-membru tas-Segretarjat tal-Parti l-oħra. Ladarba jithejja mis-Segretarjat, l-abbozz tal-aġenda provviżorja, flimkien ma' kwalunkwe dokument rilevanti, għandu jintbagħat lill-kopresidenti għall-approvazzjoni sa mhux aktar tard minn 10 ijiem qabel id-data tal-laqgħa.
2. L-aġenda provviżorja għandha tinkludi punti li jkunu ntalbu mill-Partijiet, inkluża kwalunkwe kwistjoni li għandha titqajjem skont l-Artikolu 18 ta' dan il-Ftehim. Kwalunkwe talba biex jiżdied punt mal-aġenda provviżorja, flimkien ma' kwalunkwe dokument rilevanti, għandha tiġi ppreżentata lis-Segretarjat mhux aktar tard minn 15-il jum qabel il-bidu tal-laqgħa.
3. F'każijiet eċċezzjonali, il-kopresidenti jistgħu jiddeċiedu b'mod kongunt li jnaqqsu l-perjodi previsti fil-paragrafi 1 u 2 ta' din ir-Regola.
4. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta l-aġenda tiegħu fil-bidu ta' kull laqgħa.
5. Punti li ma jkunux jidhru fl-abbozz tal-aġenda jistgħu jiżdiedu, u punti oħrajn tal-abbozz tal-aġenda jistgħu jithassru, jiġu ddifferiti jew emendati fil-laqgħa, sakemm iż-żewġ kopresidenti jiddeċiedu hekk b'mod kongunt.

REGOLA 9

Trasparenza u aċċess għal dokumenti

1. Il-laqgħat tal-Kumitat Kongunt ma għandhomx ikunu pubbliċi, sakemm ma jiġix deċiż b'mod kongunt mod ieħor mill-kopresidenti.
2. Kull Parti tista' tiddeċiedi dwar il-pubblikazzjoni tad-deċiżjonijiet tal-Kumitat Kongunt fil-gurnal uffiċjali rispettiv tagħha jew online, wara konsultazzjoni minn qabel mal-Parti l-oħra. Id-deċiżjonijiet li jadottaw Protokollu jew emendi godda għall-Protokollu eżistenti, għall-paragrafu 4 tal-Artikolu 6, għall-Artikoli 9, 10 jew 11 ta' dan il-Ftehim jew għal dan l-Anness għandhom jiġu ppubblikati biss meta jidhlu fis-seħh f'konformità mal-paragrafu 4 tal-Artikolu 16 ta' dan il-Ftehim.
3. Jekk l-Unjoni jew il-Kanada jipprezentaw lill-Kumitat Kongunt informazzjoni li hija kunfidenzjali jew protetta mid-divulgazzjoni skont il-liġi applikabbli tagħha, il-Parti l-oħra għandha tittratta dik l-informazzjoni li tasal bħala kunfidenzjali.
4. Kull Parti għandha tittratta t-talbiet għall-aċċess għad-dokumenti tal-Kumitat Kongunt f'konformità mal-liġi applikabbli tagħha.
5. Jekk il-Kummissjoni Ewropea tipprezenta lill-Kumitat Kongunt informazzjoni li hija kunfidenzjali jew protetta mid-divulgazzjoni skont ir-regoli rilevanti tagħha dwar is-sigurtà tal-informazzjoni, il-Kanada għandha tiżgura livell komparabbli ta' kunfidenzjalità u protezzjoni għall-informazzjoni li tirċievi. Jekk il-Kanada tipprezenta lill-Kumitat Kongunt informazzjoni li hija kunfidenzjali jew protetta mid-divulgazzjoni skont il-liġi applikabbli tagħha, il-Kummissjoni Ewropea għandha tittratta l-informazzjoni li tirċievi bħala kunfidenzjali.

REGOLA 10

Minuti

1. Għandhom jittieħdu l-minuti tal-laqgħat kollha tal-Kumitat Kongunt.
2. L-abbozz tal-minuti ta' kull laqgħa għandu jithejja mill-uffiċjal li jaġixxi bħala l-membru tas-Segretarjat tal-Parti li tkun qed tospita l-laqgħa, fi żmien 15-il jum wara li tintemm il-laqgħa, sakemm ma jkunx deċiż b'mod kongunt mod ieħor mill-kopresidenti. L-abbozz tal-minuti għandu jintbagħat għall-kummenti lill-membru tas-Segretarjat tal-Parti l-oħra. Dan tal-aħħar jista' jippreżenta kummenti fi żmien 30 jum mid-data li fiha jirċievi l-abbozz tal-minuti.
3. Il-minuti għandhom jagħmlu sinteżi ta' kull punt fl-aġenda, li jispeċifikaw meta applikabbli:
 - (a) id-dokumenti pprezentati lill-Kumitat Kongunt;
 - (b) kwalunkwe dikjarazzjoni li Parti tkun talbet li tiddaħhal fil-minuti; u
 - (c) d-deċiżjonijiet adottati, id-dikjarazzjonijiet deċiżi u l-konklużjonijiet operazzjonali adottati dwar punti speċifiċi.

Il-minuti għandhom jinkludu lista ta' attendenza bl-ismijiet, bit-titoli u bil-kapaċità tal-partecipanti kollha tal-laqgħa.

4. Il-minuti għandhom jiġu approvati u ffirmati mill-kopresidenti fi żmien xahrejn wara l-laqgħa jew sa kwalunkwe data oħra deċiża mill-kopresidenti. Il-kopresidenti jistgħu jiddeċiedu b'mod kongunt li l-iffirmar u l-iskambju ta' kopji elettronici jissodisfaw dan l-aħħar rekwiżit. Il-verżjoni awtentika tal-minuti għandha tinzamm fil-fajls ta' kull Parti.
5. Fi żmien jumejn ta' xogħol wara l-laqgħa tal-Kumitat Kongunt, is-Segretarjat tal-Kumitat Kongunt għandu jhejji wkoll sinteżi tal-minuti għall-approvazzjoni mill-kopresidenti malajr kemm jista' jkun. Ladarba l-kopresidenti tal-Kumitat Kongunt ikunu approvaw it-test tas-sinteżi, il-Partijiet jistgħu jippubblikaw is-sinteżi tal-minuti.

REGOLA 11

Deċiżjonijiet

1. Skont kif previst mill-Artikolu 16 ta' dan il-Ftehim, il-Kumitat Kongunt għandu jieħu deċiżjonijiet b'konsens. Is-Segretarjat għandu jirregistra kwalunkwe deċiżjoni b'numru tas-serje u b'referenza għad-data tal-adozzjoni tagħha.
2. Il-Kumitat Kongunt għandu jieħu deċiżjonijiet bil-miktub u permezz ta' skambju ta' noti bejn il-kopresidenti, sakemm il-Partijiet ma jiddeċidux b'mod kongunt mod ieħor fir-rigward ta' deċiżjoni partikolari.
3. It-test ta' abbozz ta' deċiżjoni għandu jiġi ppreżentat bil-miktub minn kopresident wiehed lill-kopresident l-ieħor, debitament awtorizzat biex jagħmel dan minn qabel f'konformità ma' kwalunkwe proċedura legali domestika applikabbli, jekk ikun meħtieġ.

4. Jekk il-Parti l-oħra ma tesprimix il-qbil tagħha, id-deċiżjoni proposta għandha tiġi diskussa u tista' tiġi adottata f'laqgħa futura tal-Kumitat Kongunt.
5. L-abbozz tad-deċiżjoni għandu jitqies li ġie adottat ladarba l-Parti l-oħra tesprimi l-qbil tagħha bil-miktub, sakemm l-abbozz tad-deċiżjoni ma jkunx fir-rigward ta' deċiżjoni żviluppata jew meqjusa skont il-paragrafu 2 tal-Artikolu 16, f'liema każ għandu jiġi adottat skont il-paragrafu 3 tal-Artikolu 16.
6. Id-deċiżjonijiet meħuda bejn il-laqgħat tal-Kumitat Kongunt għandhom jiġu rreġistrati fil-minuti tal-laqgħa li jmiss tal-Kumitat Kongunt.
7. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 4 tal-Artikolu 16 ta' dan il-Ftehim, kull deċiżjoni għandha tiġi ffirmata mill-kopresidenti tal-Kumitat Kongunt, inkluż fejn debitament awtorizzat minn qabel f'konformità ma' kwalunkwe proċedura legali applikabbli, jekk ikun meħtieġ.
8. Soġġett għall-paragrafu 4 tal-Artikolu 16 ta' dan il-Ftehim, id-deċiżjonijiet adottati mill-Kumitat Kongunt għandhom jispeċifikaw id-data li fiha jidhlu fis-seħh.

REGOLA 12

Protezzjoni ta' data personali

Il-pubblikazzjoni tad-dokumenti msemmija fir-Regoli 9, 10 u 11 għandha ssir f'konformità mar-regoli applikabbli dwar il-protezzjoni tad-*data* taż-żewġ Partijiet, inkluża l-protezzjoni tad-*data* personali.

REGOLA 13

Gruppi ta' hidma u korpi konsultattivi

1. F'konformità mal-paragrafu 4 tal-Artikolu 15 ta' dan il-Ftehim, il-Kumitat Kongunt jista' jiddeċiedi li jistabbilixxi jew ixolji grupp ta' hidma u korp konsultattiv fil-livell tal-esperti. Il-Kumitat Kongunt għandu jiddetermina l-kompożizzjoni u d-dmirijiet ta' kull grupp ta' hidma jew korp konsultattiv u jista' jemendahom kif meħtieġ.
2. Grupp ta' hidma u korp konsultattiv għandhom jikkontribwixxu għall-hidma tal-Kumitat Kongunt u jassistuh fit-twettiq tal-kompiti tiegħu, inkluż – jekk ikun inkarigat hekk mill-Kumitat Kongunt – billi jhejju rapporti jew abbozzi ta' deċiżjonijiet għall-approvazzjoni tal-Kumitat Kongunt. Abbozzi ta' deċiżjonijiet skont dan il-paragrafu għandhom jitqiesu u jiġu żviluppati f'konformità mal-paragrafu 2 tal-Artikolu 16 ta' dan il-Ftehim.
3. Grupp ta' hidma u korp konsultattiv għandhom jiltaqgħu kif meħtieġ għat-twettiq tal-kompiti tagħhom u għandhom jirrapportaw lill-Kumitat Kongunt.
4. L-istabbiliment u l-funzjonament ta' grupp ta' hidma u korp konsultattiv ma għandhomx jipprevjenu lill-Partijiet milli jressqu kwalunkwe kwistjoni direttament quddiem il-Kumitat Kongunt.
5. Ir-Regoli ta' Proċedura tal-Kumitat Kongunt għandhom japplikaw *mutatis mutandis* għal grupp ta' hidma u korpi konsultattiv stabbiliti mill-Kumitat Kongunt.

REGOLA 14

Lingwi

Il-lingwa ta' ħidma tal-Kumitat Kongunt għandha tkun l-Ingliż.

REGOLA 15

Spejjeż

1. Kull Parti għandha tkopri l-ispejjeż li ġġarrab għall-partecipazzjoni fil-laqgħat tal-Kumitat Kongunt u tal-gruppi ta' ħidma u korpi konsultattivi stabbiliti.
2. L-ispejjeż fir-rigward tal-organizzazzjoni tal-laqgħat għandhom jiġġarrbu mill-Parti li tospita l-laqgħa.

IL-PROTOKOLL
DWAR L-ASSOĊJAZZJONI TAL-KANADA
MA' ORIZZONT EWROPA – IL-PROGRAMM QAFAS
GHAR-RIĊERKA U L-INNOVAZZJONI (2021-2027)

ARTIKOLU 1

L-ambitu tal-assoċjazzjoni

Il-Kanada għandha tipparteċipa u tikkontribwixxi bħala pajjiż assoċjat fil-Pilastru II “Sfidi Globali u l-Kompetittività Industrijali Ewropea” tal-Programm Orizzont Ewropa - il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni (minn hawn ’il quddiem imsejjaħ “il-Programm Orizzont Ewropa”) imsemmi fil-paragrafu 1(b), tal-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) 2021/695 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹, u implimentat permezz tal-programm speċifiku stabbilit bid-Deciżjoni tal-Kunsill (UE) 2021/764², fl-aktar verżjonijiet aġġornati tagħhom.

ARTIKOLU 2

Kundizzjonijiet addizzjonali tal-partecipazzjoni fil-Programm Orizzont Ewropa

1. Qabel ma jiġi deċiż dwar jekk l-entitajiet Kanadiżi humiex eliġibbli sabiex jipparteċipaw f’azzjoni relatata mal-assi strateġiċi, mal-interessi, mal-awtonomija jew mas-sigurtà tal-Unjoni skont il-paragrafu 5 tal-Artikolu 22 tar-Regolament (UE) 2021/695, il-Kummissjoni Ewropea tista’ titlob informazzjoni jew assigurazzjonijiet speċifiċi, bħal:

- (a) informazzjoni dwar jekk ingħatax jew jekk huwiex se jingħata aċċess reċiproku lill-entitajiet tal-Unjoni għal programmi, proġetti jew attivitajiet eżistenti u ppjanati jew partijiet minnhom tal-Kanada li huma ekwivalenti għall-azzjoni tal-Programm Orizzont Ewropa kkonċernata;

¹ Ir-Regolament (UE) 2021/695 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-28 ta’ April 2021 li jistabbilixxi l-Orizzont Ewropa – il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni, li jistabbilixxi r-regoli tiegħu għall-partecipazzjoni u d-disseminazzjoni, u li jhassar ir-Regolamenti (UE) Nru 1290/2013 u (UE) Nru 1291/2013 (ĠU L 170, 12.5.2021, p. 1).

² Id-Deciżjoni tal-Kunsill (UE) 2021/764 tal-10 ta’ Mejju 2021 li tistabbilixxi l-Programm Speċifiku li jimplementa l-Orizzont Ewropa – il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni, u li thassar id-Deciżjoni 2013/743/UE (ĠU L 167I, 12.5.2021, p. 1).

- (b) informazzjoni dwar jekk il-Kanada għandhiex stabbilit mekkaniżmu nazzjonali ta' skrinjar tal-investment u assigurazzjonijiet li l-awtoritajiet Kanadiżi jirrapportaw dwarhom u jikkonsultaw lill-Kummissjoni Ewropea dwar kwalunkwe każ possibbli fejn bl-applikazzjoni ta' dan il-mekkaniżmu jkunu saru konxji ta' investment jew akkwizizzjoni barranija ppjanata minn entità stabbilita jew ikkontrollata minn barra l-Kanada ta' entità Kanadiża li tkun irċeviet finanzjament mill-Programm Orizzont Ewropa f'azzjonijiet relatati mal-assi strateġiċi, mal-interessi, mal-awtonomija jew mas-sigurtà tal-Unjoni, dment li l-Kummissjoni Ewropea tipprovdi lill-Kanada bil-lista tal-entitajiet rilevanti Kanadiżi wara l-iffirmar ta' ftehimiet ta' għotja ma' dawn l-entitajiet; u
- (c) assigurazzjonijiet li l-ebda wieħed mir-riżultati, mit-teknoloġiji, mis-servizzi u mill-prodotti żviluppati skont l-azzjonijiet ikkonċernati mill-entitajiet Kanadiżi ma għandu jkun soġġett għal restrizzjonijiet fuq l-esportazzjoni tiegħu lejn l-Istati Membri tal-Unjoni matul l-azzjoni u għal 4 snin wara tmiem l-azzjoni. Il-Kanada se taqşam lista aġġornata ta' suġġetti ta' restrizzjonijiet nazzjonali fuq l-esportazzjoni fuq bażi annwali, matul l-azzjoni u għal 4 snin wara tmiem l-azzjoni.

2. L-entitajiet Kanadiżi jistgħu jipparteċipaw fl-attivitajiet taċ-Ċentru Kongunt tar-Riċerka (JRC) skont termini u kundizzjonijiet ekwivalenti għal dawk applikabbli għall-entitajiet tal-Unjoni, sakemm ma jkunux meħtieġa limitazzjonijiet sabiex tiġi żgurata l-konsistenza mal-ambitu tal-parteċipazzjoni li jirriżulta mill-implimentazzjoni tal-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu.

3. Jekk l-Unjoni timplimenta l-Programm Orizzont Ewropa permezz tal-applikazzjoni tal-Artikoli 185 u 187 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, il-Kanada u l-entitajiet Kanadiżi jistgħu jipparteċipaw fl-istrutturi legali mahluqa skont dawk id-dispożizzjonijiet, f'konformità mal-atti legali tal-Unjoni li jkunu ġew adottati jew li jkunu se jiġu adottati għall-istabbiliment ta' dawk l-istrutturi legali.

4. Il-Kanada għandha tinzamm informata regolarment dwar l-attivitajiet tal-JRC relatati mal-partecipazzjoni tal-Kanada fil-Programm Orizzont Ewropa, b'mod partikolari tal-programmi ta' hidma pluriennali tal-JRC. Rappreżentant mill-Kanada jista' jiġi mistieden bħala osservatur għal-laqgħat tal-Bord tal-Gvernaturi tal-JRC fir-rigward ta' punt li jikkonċerna l-partecipazzjoni tal-Kanada fil-Programm Orizzont Ewropa.

5. Fid-dawl tal-partecipazzjoni tal-Kanada fil-Pilastru II tal-Programm Orizzont Ewropa r-rappreżentanti tal-Kanada għandu jkollhom id-dritt li jipparteċipaw bħala osservaturi fil-kumitat imsemmi fl-Artikolu 14 tad-Deċiżjoni (UE) 2021/764, mingħajr drittijiet tal-vot u għal punti li jikkonċernaw lill-Kanada meta l-kumitat jiddiskuti kwistjonijiet relatati mal-implimentazzjoni tal-Pilastru II tal-Programm Orizzont Ewropa. Din il-partecipazzjoni għandha tkun f'konformità mal-Artikolu 5 ta' dan il-Ftehim. Il-kost tal-ivvjagġar tar-rappreżentanti tal-Kanada għal-laqgħat tal-kumitat għandu jiġi rrimborżat fil-klassi ekonomika. Għall-kwistjonijiet l-oħrajn kollha, ir-rimborż tal-kostijiet tal-ivvjagġar u tal-ispejjeż tas-sussistenza għandu jkun irregolat mill-istess regoli applikabbli għar-rappreżentanti mill-Istati Membri tal-Unjoni.

6. Kull Parti għandha, f'konformità mal-leġiżlazzjoni u r-regolamenti tagħha, tfittex li tiffaċilita d-dhul u s-soġġorn temporanju ta' persuni li jipparteċipaw fl-attivitajiet koperti minn dan il-Protokoll, inkluż għal żjarat u t-twettiq ta' riċerka, kif ukoll il-moviment transfruntier ta' oġġetti u servizzi maħsuba għall-użu f'dawn l-attivitajiet.

7. It-tagħmir ipprovdut mill-Parti mittenti għat-twettiq ta' attivitajiet kongunti koperti minn dan il-Protokoll għandu jitqies bħala xjentifiku u li ma għandux karattru kummerċjali, u l-Parti riċeventi għandha taħdem biex tikseb dhul mingħajr dazju għal dan it-tagħmir f'konformità mal-obbligi internazzjonali u l-liġi domestika tagħha.

ARTIKOLU 3

Reċiproċità

1. L-entitajiet legali stabbiliti fl-Unjoni jistgħu jipparteċipaw fi programmi, fi proġetti u f'attivitajiet tal-Kanada ekwivalenti għal dawk skont il-Pilastru II tal-Programm Orizzont Ewropa, f'konformità mal-liġi u l-miżuri Kanadiżi.
2. Il-lista mhux eżawrjenti tal-programmi, tal-proġetti u tal-attivitajiet ekwivalenti tal-Kanada li huma reċiprokament miftuħa għall-entitajiet legali stabbiliti fl-Unjoni hija stabbilita fl-Anness II ta' dan il-Protokoll.
3. Il-finanzjament mill-Kanada ta' entitajiet legali stabbiliti fl-Unjoni għandu jkun soġġett għal-liġi u l-miżuri Kanadiżi li jirregolaw l-operazzjoni ta' programmi, proġetti u attivitajiet ta' riċerka u innovazzjoni. Meta ma jkunx hemm finanzjament ipprovdut, l-entitajiet legali stabbiliti fl-Unjoni jistgħu jipparteċipaw bil-mezzi tagħhom stess.

ARTIKOLU 4

Xjenza Miftuħa

Il-Partijiet għandhom jippromwovu u jinkoraġġixxu b'mod reċiproku prattiki tax-Xjenza Miftuħa fil-programmi, fil-proġetti u fl-attivitajiet tagħhom f'konformità mar-regoli tal-Programm Orizzont Ewropa u l-miżuri Kanadiżi rilevanti.

ARTIKOLU 5

Regoli dettaljati dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja, il-mekkanizmu ta' agġustament u l-mekkanizmu ta' korrezzjoni awtomatika

1. Ir-regoli li jirregolaw il-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Kanada għall-Pilastru II tal-Programm Orizzont Ewropa huma stabbiliti fl-Anness I ta' dan il-Protokoll.
2. Għandu japplika mekkanizmu ta' korrezzjoni awtomatika fir-rigward tal-kontribuzzjoni operazzjonali tal-Kanada għall-Programm Orizzont Ewropa. Il-mekkanizmu ta' agġustament previst fl-Artikolu 7 ta' dan il-Ftehim ma għandux japplika fir-rigward tal-kontribuzzjoni operazzjonali tal-Kanada għall-Programm Orizzont Ewropa.
3. Il-mekkanizmu ta' korrezzjoni awtomatika għandu jkun ibbażat fuq il-prestazzjoni tal-Kanada u tal-entitajiet Kanadiżi fil-partijiet tal-Pilastru II tal-Programm Orizzont Ewropa li huma implimentati permezz ta' għotjiet kompetittivi.
4. Regoli dettaljati għall-applikazzjoni tal-mekkanizmu ta' korrezzjoni awtomatika huma stabbiliti fl-Anness I ta' dan il-Protokoll.

ARTIKOLU 6

Sospensjoni b'kunsens reċiproku

1. Jekk l-ammont ikkalkolat mill-Kummissjoni Ewropea fuq talba mill-Kanada fis-sena N+2, f'konformità mal-metodu stabbilit fl-Artikolu 8 ta' dan il-Ftehim, ikun oghla minn 20 % tal-kontribuzzjoni operazzjonali korrispondenti fis-sena N, il-Kanada tista' titlob li l-applikazzjoni ta' dan il-Protokoll ta' dan il-Ftehim tiġi sospiza għas-sena finanzjarja ta' wara s-sena li fiha ssir it-talba.

2. Jekk issir talba għal sospensjoni mill-Kanada skont il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, l-Unjoni għandha tibgħat twegħiba bil-miktub fi żmien 30 jum wara li tirċievi t-talba. Jekk l-Unjoni tikkonferma l-aċċettazzjoni tagħha tat-talba tal-Kanada, is-sospensjoni ta' dan il-Protokoll għandha tidhol fis-seħh fl-ewwel jum ta' Jannar tas-sena ta' wara li tasal it-talba għal sospensjoni.
3. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 22 tar-Regolament (UE) 2021/695 u l-eċċezzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 2 tal-Artikolu 23 ta' dak ir-Regolament, f'każ li dan il-Protokoll jiġi sospiż skont il-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, l-entitajiet Kanadiżi ma għandhomx ikunu eliġibbli li jipparteċipaw fi proċeduri ta' għoti ffinanzjati minn approprjazzjonijiet ta' impenn tas-sena finanzjarja li għaliha jiġi sospiż dan il-Protokoll.
4. Għas-sena li matulha dan il-Protokoll jiġi sospiż skont il-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu u li għaliha l-Kanada kienet thallas tariffa ta' parteċipazzjoni kieku ma ġiex sospiż, il-Kanada ma għandhiex thallas il-kontribuzzjoni operazzjonali. Madankollu, il-Kanada għandha thallas tariffa annwali ta' parteċipazzjoni għas-sena sospiża li tikkorrispondi għat-tariffa ta' parteċipazzjoni tas-sena qabel ma s-sospensjoni tkun daħlet fis-seħh mizjuda b'punt perċentwali ta' 1.0.
5. Il-Kanada tista' titlob fi kwalunkwe hin li s-sospensjoni skont il-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu tieqaf. L-Unjoni għandha tibgħat twegħiba bil-miktub fi żmien 30 jum wara li tirċievi din it-talba. Malli l-Unjoni taċċetta t-talba tal-Kanada, is-sospensjoni ma għandhiex tibqa' fis-seħh fl-ewwel jum tas-sena ta' wara jew, b'mod retroattiv, mill-ewwel jum tas-sena li tkun għaddejja jekk il-Partijiet jiddeċiedu dan b'mod kongunt. Jekk is-sospensjoni tieqaf b'mod retroattiv, il-Kanada għandha thallas il-kontribuzzjoni finanzjarja shiha għas-sena korrispondenti. Kwalunkwe tariffa annwali ta' parteċipazzjoni li tkun diġà thallset mill-Kanada għas-sena rispettiva għandha tiġi paċuta mat-tariffa ta' parteċipazzjoni kkalkolata f'konformità mal-metodu stabbilit fl-Artikolu 6 ta' dan il-Ftehim.

6. L-entitajiet Kanadiżi għandhom ikunu eligibbli fi proċeduri ta' għoti ffinanzjati minn approprjazzjonijiet ta' impenn tas-sena finanzjarja rilevanti mid-data li fiha s-sospensjoni ma tibqax effettiva skont il-paragrafu 5 ta' dan l-Artikolu dment li l-iskadenzi għas-sottomissjoni tal-applikazzjonijiet ma jkunux skadew.

7. Is-sospensjoni fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu ma taffettwax l-impenji legali li jkunu saru mal-entitajiet Kanadiżi skont dan il-Protokoll qabel ma tkun dahlet fis-sehħ is-sospensjoni. It-termini ta' dan il-Protokoll għandhom ikomplu japplikaw għal dawn l-impenji legali.

ARTIKOLU 7

Dispożizzjonijiet finali

1. Dan il-Protokoll għandu jibqa' fis-sehħ sakemm ikun mehtieg sabiex il-proġetti, l-azzjonijiet jew l-attivitajiet kollha tal-Unjoni, jew partijiet minnhom, iffinanzjati mill-Pilastru II tal-Programm Orizzont Ewropa, l-azzjonijiet kollha mehtieġa sabiex jiġu protetti l-interessi finanzjarji tal-Unjoni u l-obbligi finanzjarji kollha li jirrizultaw mill-implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll bejn il-Partijiet jitlestew.

2. L-Annessi ta' dan il-Protokoll għandhom jiformaw parti integrali minnu.

Anness I: Ir-regoli li jirregolaw il-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Kanada għall-Programm Orizzont Ewropa (2021-2027)

Anness II: Lista tal-programmi, tal-proġetti u tal-attivitajiet ekwivalenti tal-Kanada miftuħa reċiprokament għall-entitajiet tal-Unjoni

Ir-regoli li jirregolaw il-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Kanada għall-Programm Orizzont
Ewropa (2021-2027)

Kalkolu tal-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Kanada

1. Il-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Kanada għall-Pilastru II tal-Programm Orizzont Ewropa għandha tiġi stabbilita fuq bażi annwali f'konformità mal-Artikolu 6 ta' dan il-Ftehim.
2. It-tariffa tal-partecipazzjoni tal-Kanada għandha tiġi stabbilita u għandha tiddaħħal gradwalment skont l-Artikolu 6 ta' dan il-Ftehim.
3. Il-kontribuzzjoni operazzjonali tal-Kanada għall-Pilastru II tal-Programm Orizzont Ewropa għas-snin 2024 sal-2027 għandha tkun kif ġej:
 - 2024 – EUR 16,1-il miljun;
 - 2025 – EUR 21,4 miljun;
 - 2026 – EUR 26,8 miljun;
 - 2027 – EUR 32,1 miljun.

II. Korrezzjoni awtomatika tal-kontribuzzjoni operazzjonali tal-Kanada

1. Għall-kalkolu tal-korrezzjoni awtomatika kif imsemmi fl-Artikolu 8 ta' dan il-Ftehim u l-Artikolu 5 ta' dan il-Protokoll, għandhom japplikaw il-modalitajiet li ġejjin:

- (a) “Għotjiet kompetittivi” tfisser għotjiet mogħtija permezz ta' sejhiet għal proposti mnedija skont il-Pilastru II tal-Programm Orizzont Ewropa fejn il-benefiċjarji finali jistgħu jiġu identifikati fil-hin tal-kalkolu tal-korrezzjoni awtomatika. L-appoġġ finanzjarju lil partijiet terzi kif iddefinit fl-Artikolu 204 tar-Regolament Finanzjarju huwa eskluż.
- (b) Meta impenn legali jiġi ffirmat ma' konsorzju, l-ammonti użati sabiex jiġu stabbiliti l-ammonti inizjali tal-impenn legali għandhom ikunu l-ammonti kumulattivi allokatil lill-benefiċjarji li huma entitajiet Kanadiżi f'konformità mad-dizaggregazzjoni tal-baġit indikattiv tal-ftehim ta' għotja.
- (c) L-ammonti kollha ta' impenji legali li jikkorrispondu għal għotjiet kompetittivi għandhom jiġu stabbiliti bl-użu tas-sistema elettronika tal-Kummissjoni Ewropea eCorda u jiġu estratti fit-tieni jum tal-Erbgħa ta' Frar tas-sena N+3.
- (d) “Kostijiet mhux ta' intervent” tfisser kostijiet tal-Programm għajr għotjiet kompetittivi, inklużi nefqa ta' appoġġ, amministrazzjoni speċifika għall-programm, azzjonijiet oħrajn¹.

¹ Azzjonijiet oħrajn jinkludu b'mod partikolari l-akkwist, il-premji, l-istrumenti finanzjarji, l-azzjonijiet diretti tal-JRC, l-abbonamenti (l-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi (OECD), l-Aġenzija Ewropea għall-Koordinazzjoni tar-Riċerka (Eureka), is-Shubija Internazzjonali għall-Kooperazzjoni fl-Effiċjenza fl-Użu tal-Energija (IPEEC), u l-Aġenzija Internazzjonali tal-Energija (IEA), eċċ.), u l-esperti (l-evalwaturi, il-monitoraġġ tal-proġetti)

- (e) L-ammonti allokatati lill-organizzazzjonijiet internazzjonali bhala entitajiet legali li huma l-benefiċjarju finali¹ għandhom jitqiesu bhala kostijiet mhux ta' intervent.
2. Il-mekkaniżmu ta' korrezzjoni awtomatika għandu jiġi applikat kif ġej:
- (a) Il-korrezzjonijiet awtomatiċi għas-sena N fir-rigward tal-eżekuzzjoni tal-appropriazzjonijiet ta' impenn għas-sena N, miżjuda f'konformità mal-paragrafu 5 tal-Artikolu 6 ta' dan il-Ftehim, għandhom jiġu applikati abbażi ta' data dwar is-sena N, is-sena N+1 u s-sena N+2 minn e-Corda msemmija fil-paragrafu 1(c) tat-taqsimi II ta' dan l-Anness fis-sena N+3. L-ammont meqjus se jkun l-ammont ta' għotjiet kompetittivi skont il-Pilastru II tal-Programm Orizzont Ewropa li għalih ikun hemm data disponibbli, fil-hin tal-kalkolu tal-korrezzjoni.
- (b) Mis-sena N+3 u sal-2030, l-ammont tal-korrezzjoni awtomatika għandu jiġi kkalkolat għas-sena N billi tittiehed id-differenza bejn:
- (i) l-ammont totali tal-għotjiet kompetittivi assenjati lill-Kanada jew lil entitajiet legali Kanadiżi skont il-Pilastru II tal-Programm Orizzont Ewropa bhala impenji magħmula fuq appropriazzjonijiet baġitarji tas-sena N; u

¹ L-organizzazzjonijiet internazzjonali jitqiesu bhala kostijiet mingħajr intervent biss jekk ikunu benefiċjarji finali. Dan ma huwiex se japplika meta organizzazzjoni internazzjonali tkun koordinatur ta' proġett (tqassam fondi lil koordinaturi oħrajn).

(ii) l-ammont tal-kontribuzzjoni operazzjonali tal-Kanada għas-sena N immultiplikat bil-proporzjon bejn:

- A. l-ammont ta' għotjiet kompetittivi magħmula fuq approprjazzjonijiet ta' impenn tas-sena N skont il-Pilastru II tal-Programm Orizzont Ewropa, miżjud f'konformità mal- paragrafu 5 tal-Artikolu 6 ta' dan il-Ftehim; u
- B. it-total tal-approprjazzjonijiet ta' impenn baġitarju awtorizzati kollha tas-sena N skont il-Pilastru II tal-Programm Orizzont Ewropa, inklużi l-kostijiet mhux ta' intervent.

III. Il-pagament tal-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Kanada u l-pagament tal-korrezzjoni awtomatika applikabbli għall-kontribuzzjoni operazzjonali tal-Kanada

- 1. Il-Kummissjoni Ewropea għandha tikkomunika lill-Kanada, kemm jista' jkun malajr u mhux aktar tard mill-ħruġ tal-ewwel sejha għall-fondi tas-sena finanzjarja, l-informazzjoni li ġejja:
 - (a) l-ammont tal-kontribuzzjoni operazzjonali msemmija fil-paragrafu 3 tat-taqsim I ta' dan l-Anness;
 - (b) l-ammont tat-tariffa tal-partecipazzjoni msemmija fil-paragrafu 9 tal-Artikolu 6 ta' dan il-Ftehim;

- (c) mis-sena N+3 għall-parti tal-Programm Orizzont Ewropa meta din l-informazzjoni hija meħtieġa sabiex jiġu kkalkolati l-korrezzjoni awtomatika, il-livell ta' impenji li jkunu saru favur l-entitajiet legali Kanadiżi skont il-Pilastru II tal-Programm Orizzont Ewropa ddiżaggregati skont is-sena korrispondenti tal-appropriazzjonijiet baġitarji u l-livell totali relatat tal-impenji.
2. Il-Kummissjoni Ewropea għandha tohroġ, sa mhux aktar tard minn Ġunju ta' kull sena finanzjarja, sejha għall-fondi lill-Kanada li tikkorrispondi għall-kontribuzzjoni tagħha skont dan il-Protokoll. Is-sejhiet għall-fondi għandhom jipprevedu l-pagament tal-kontribuzzjoni tal-Kanada mhux aktar tard minn 45 jum wara li tinhareġ is-sejha għall-fondi. Jekk dan il-Ftehim jiġi ffirmat wara l-1 ta' Ġunju, għall-ewwel sena ta' implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll, il-Kummissjoni Ewropea għandha tohroġ sejha waħda għall-fondi, fi żmien 60 jum mill-iffirmar ta' dan il-Ftehim. Kull sena mill-2027, is-sejhiet għall-fondi għandhom jirriflettu wkoll l-ammont tal-korrezzjoni awtomatika applikabbli għall-kontribuzzjoni operazzjonali mħallsa għas-sena N-3. Għal kull waħda mis-snin finanzjarji l-2028, l-2029 u l-2030, l-ammont li jirriżulta mill-korrezzjoni awtomatika applikata għall-kontribuzzjonijiet operazzjonali mħallsa fl-2025, fl-2026 u fl-2027 mill-Kanada se jkun dovut lill-Kanada jew mingħandha. Il-Kanada għandha tħallas il-kontribuzzjoni finanzjarja tagħha skont dan il-Protokoll f'konformità mat-taqsimha III ta' dan l-Anness. Fin-nuqqas ta' pagament mill-Kanada sad-data dovuta, il-Kummissjoni għandha tibgħat ittra formali ta' tfakkira. Ir-rata tal-imghax fuq l-ammonti riċevibbli mhux imħallsa fid-data dovuta għandha tkun ir-rata li japplika l-Bank Ċentrali Ewropew fl-operazzjonijiet ewlenin ta' rifinanzjament tiegħu, kif ippubblikata fis-serje C ta' *Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*, li tkun fis-sehħ fl-ewwel jum kalendarju tax-xahar meta kien dovut il-pagament, u miżjuda bi 3.5 punti perċentwali.

3. Sakemm il-Kanada ma tassoċjax mal-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni li jmiss, meta l-ammont li jirrizulta mill-korrezzjoni awtomatika jkun dovut mill-Kanada, il-Kummissjoni Ewropea għandha tohroġ, mhux aktar tard minn Ġunju ta' kull sena finanzjarja l-2028, l-2029 u l-2030, sejha għall-fondi lill-Kanada, li għandha tohroġ hlas favur il-Kummissjoni Ewropea fi żmien 6 xhur mid-data tal-ħruġ tas-sejha għall-fondi. Jekk l-ammont li jirrizulta mill-korrezzjoni awtomatika jkun dovut mill-Kummissjoni Ewropea lill-Kanada, il-Kanada għandha tissottometti talba għal pagament lill-Kummissjoni Ewropea, li għandha tohroġ pagament favur il-Kanada fi żmien 6 xhur mid-data tal-ħruġ tat-talba għal pagament. Kwalunkwe dewmien fil-pagament tal-ammonti msemmija fil-paragrafu 2 tat-taqsimi III, għandu jwassal għall-pagament tal-imghax fuq l-ammont pendenti mill-Kanada jew lill-Kanada mid-data dovuta għall-pagament. Ir-rata tal-imghax fuq l-ammonti riċevibbli mhux imħallsa fid-data dovuta għandha tkun ir-rata msemmija fil-paragrafu 2 tat-taqsimi III.
-

Lista tal-programmi, tal-proġetti u tal-attivitajiet ekwivalenti tal-Kanada miftuħa reċiprokament għall-entitajiet tal-Unjoni

Il-lista mhux eżawrjenti li ġejja għandha titqies bħala programmi, proġetti u attivitajiet tal-Kanada ekwivalenti għall-Pilastru II tal-Programm Orizzont Ewropa:

- Il-Kumitat ta' Koordinazzjoni tar-Riċerka tal-Kanada (CRCC) – Fruntieri Ġodda fil-Fond għar-Riċerka (NFRF): Esplorazzjoni, Internazzjonali, Trasformazzjoni, Sejhiet Speċjali;
 - Kunsill tar-Riċerka dwar ix-Xjenza Naturali u l-Inġinerija (NSERC): Għotjiet tal-Alleanza, għotjiet Internazzjonali tal-Alleanza, għotjiet Internazzjonali tal-Alleanza Quantum; Esperjenza Kollaborattiva fir-Riċerka u t-Taħriġ (CREATE) Quantum Call;
 - Kunsill ta' Riċerka dwar ix-Xjenza Soċjali u l-Umanistika tal-Kanada (SSHRC): Għotjiet ta' Shubija.
-